

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

FEBRUAR 2015

letnik 64, številka 2

4

POGOVOR Z IVANOM BAJCEM
Moja naloga je človek,
ki je pred mano

7

JEZIKOVNI KOTIČEK
Prešernov dan

10

KOMENTAR TEDNA
Dr. Stane Granda: Sprava

Obisk Miklavža na slovenskih župnijah

Miklavž v Ravensburgu sredi otrok

Miklavž z angelčki v Berlinu

Otroci pred Miklavžem v Frankfurtu

Miklavž nagovarja prisotne v Mainzu.

Nekateri otroci in starejši so pospremili sv. Miklavža pred odhodom z misije v Merlebachu.

Miklavž med pripovedovanjem pravljice o »Čevljarju Martinu« v Parizu

Miklavž je obiskal tudi otroke v Vojvodini.

Miklavž v Stuttgartu v spremstvu strašnih parkeljnov

Miklavž ni pozabil na vernike v Böblingenu.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 56,10 CHF • Velika Britanija 33,00 GBP • Avstralija 60,00 AUD • Kanada 57,75 CAD • ZDA 55,00 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP • Avstralija 53 AUD • Kanada 44 CAD • ZDA 35 USD. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d.d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Brane Beno • Prva stran ovitka: Svečnica, foto: Zvone Podvinski • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d.d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR	4
Moja naloga je človek, ki je pred mano	
JEZIKOVNI KOTIČEK	7
Prešernov dan	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	8
Cerkev Gospodovega spremenjenja na gori na Rogli	
RAFAELOVA DRUŽBA	8
O Slovencih v Kanadi in ZDA na Svetih Višarjah	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
Sprava	10
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Kulturno ali polikano

Kako globoko se je zakoreninil v našo zavest praznik slovenske kulture? En odgovor poznamo. Ni slovenske skupnosti, društva in župnije, ki ne bi povabila na shod, druženje in lepo pripravljeno prireditev. Na kulturni ravni seveda. Tudi kakšna uveljavljena osebnost ali skupina iz domovine je dobrodošla okrepitev praznovanja med nami.

Tako je ob prazniku. V času od enega do drugega prešernovanja pa je dolga doba, ko slovenska kulturna zavest pokaže bolj vsakdanji obraz. Življenje kaže, koliko smo sposobni živeti in delovati kulturno vsak zase in v krogu svoje družine ali v odnosu do ljudi, ki jih srečujemo in z njimi delamo slednji dan. Kultura odnosov do najbližjih ljudi je tudi slovenski jezik v krogu družine. O tem razmišlja in odloča vsaka družina in posameznik zase.

Velja pa reči besedo še o kulturnem odnosu Slovencev do slovenskih organizacij, ustanov, društev ali župnije. Osebni odnos do organizirane povezanosti med rojaki se pokaže v prisotnosti in dejavnosti, prevzemanju odgovornosti za skupno dobro. Vzeti si čas in pomagati, pristopiti s prostovoljnim delom, udeležiti se rednih in posebnih srečanj, ki so nekatera vsak teden, druga mesečno ali ob posebnih dogodkih in praznikih. Tudi druženje na slovenski zabavi ima svojo kulturno noto. Ne more pa vesela družabnost odtehtati udeležbe na srečanjih z bolj zahtevno vsebino, kot so predavanja, tematski pogovori, srečanja družin, ostarelih ljudi. Na župnijah so duhovna srečanja, svetopisemski večeri, župnijska šola, pevske vaje, duhovne obnove, slovenske maše, romanja in še in še ... Udeležba pri teh dejavnostih riše obraz slovenske kulturne zavesti med Slovenci zunaj domovine.

Vsem prostovoljnimi sodelavcem slovenskih združenj in organizacij hvala za odgovorno držo in prav tako priznanje tistim, ki se zvesto udeležujejo kulturnih prireditev.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: –
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

(glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ

Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB

oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM

Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU

govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: Lrajk@hotmail.com alojzij.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: Slowenische.Kath.Gemeinde-Muenchen@eomuc.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Moja naloga je človek, ki je pred mano

Pogovor z misijonarjem na Slonokoščeni obali Ivanom Bajcem

> **Ivan, predstavi se našim bralcem, od kod si doma?**

Rojen sem v župniji Col. Živel smo v majhni vasi nad Colom. Preživljali smo se s kmetijo v goratem svetu z nekaj zemlje in živali v hlevu. Bilo je veliko ročnega dela, pridelka ravno za preživetje in zasluzka bolj malo. Težkega dela na pretek in v tem sem zrasel.

> **Oče torej kmet, mama doma, koliko vas je bilo v družini?**

Pet otrok nas je bilo. V šolo smo hodili na Col dobre štiri kilometre daleč, peš seveda in pri tem je bilo treba vsakokrat premagati 300 m višinske razlike.

> **Odšel si v srednjo šolo v Vipavo in kasneje v semenišče v Ljubljano. Odločitev za duhovni poklic je padla torej že na Colu?**

Seveda.

> **In kaj so rekli doma?**

Doma so mi pustili svobodo. Če si se odločil, pa pojdi.

> **Kakor si boš postlal, tako boš spal.**

Tako. Vse je potekalo v nekem notranjem in zunanjem soglasju. Spoštljivo, trezno.

> **Duhovnik si postal leta 1974 ...**

... in po dveh letih sem odšel v misijone.

> **Takrat si bil še mlad duhovnik.**

Bilo je zanimivo. Zadnja leta bogoslovja sem škofu Jenku povedal, da želim v misijone. Sprejel je v vednost in ni nasprotoval. Takrat in do danes sem mu hvaležen za to razumevanje in naklonjenost.

> **Kako si se pripravljaj na odhod?**

Pravzaprav nič posebej. Konec julija sem bil doma in sem dobil dve pismi. V enem je bil dekret

za župnika v Bukovici. Tega sem odrinil na stran. Drugo pismo je poslal Franc Bole. Pisal mi je, da sta župnik s tiste župnije, kjer dela prej omenjena redovnica, in njegov škof s Slonokoščene obale, v Franciji in da ta dan zvečer prideta v Koper. »Pridi, da se srečate,« je na kratko zaključil pismo.

Šel sem in smo se pogovorili. Škofa Jenka pa ni bilo doma, ker je bila sobota in je imel neke birmo. Na koncu pogovora sem rekel Boletu: »Ko pride škof domov, mu povej, da grem takoj na Slonokoščeno obalo. Tako mu reci,« sem zabičal.

> **To je bilo pa dokaj odločno.**

(smeh) Ko sem prišel zvečer domov, me je župnik vprašal, po kaj sem šel v Koper. Začela je pravzaprav kuharica, župnikova sestra. Njo je najbolj mučilo. In sem povedal. Takrat v župnišču še nismo imeli telefona. Dva dni kasneje pridrvi dekan iz Dornberka ves razburjen, kaj da je to. »Škof je telefoniral in povedal, da gre kaplan Ivan lahko v misijone.«

> **V kakšno misijonsko okolje si prišel?**

Kar zadeva zunanjo podobo kraja in naravo, je bilo zelo lepo. Tudi ljudje in sodelavci odprti in prijazni. Župnik, 36-letni Francoz, je bil delaven možak. Tam so bile tri sestre, med njimi Slovenka s. Serafina Černe, malo nad 50 let, s katero sva si dopisovala, potem mlajša redovnica, Francozinja, okrog 30 let in Avstrijka, 20 dni starejša od mene. Potem pa seveda še oni dve novinki, laični misijonarki, ki sta prišli hkrati z menoj. Bilo je res prijetno in delovno vzdušje. Skupnost dveh duhovnikov, dveh laikinj in treh morestelskih redovnic.

> **Tvoje misijonsko delo je trajalo več ko 30 let?**

38 let.

> **Kako se je razvijalo delo?**

Bili smo ekipa, kakor sem že povedal. Upravljali smo dve župniji. Naša je imela 20 vasi, sosednja

Ivan Bajec

v soupravi pa okrog 15. Tu so mišljene vasi, ki so imele cerkve, to pomeni prostor za redna nedeljska srečanja, ki jih je vodil katehist. Duhovniki smo prihajali tja v zaporedju približno na dva meseca. Takrat je bila maša, po maši pa priprave na zakramente, krst in poroko. Preverjanje dela katehistov, svetovanje in izobraževanje. Srečevanje z ljudmi, osebni pogovori in skupni za določeno skupino ljudi. Bila so srečanja za katehiste. Veliko smo se takrat še ukvarjali z otroki. Na področju župnije je bilo kakšnih 15 državnih šol in smo imeli povsod verouk.

> **To so najbrž prevzele laične sodelavke in redovnice?**

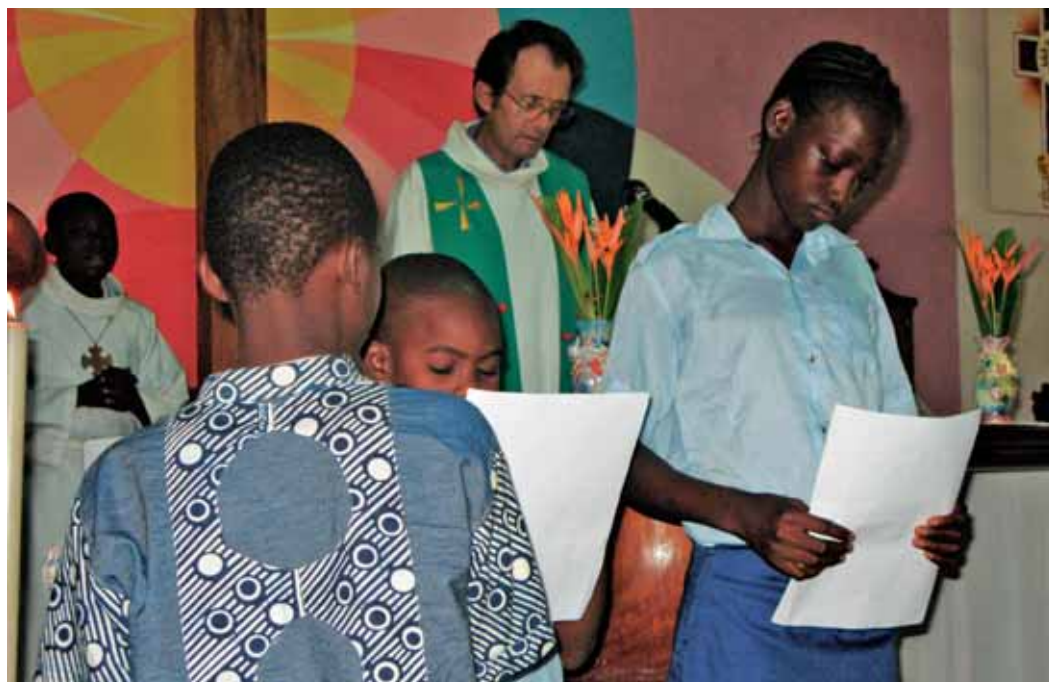
Tudi oba duhovnika sva poučevala. Seveda tudi redovnice in laikinje, pa tudi za to pripravljene katehiste. Kasneje duhovnika nisva mogla več in so vse prevzeli katehisti. S tem je seveda upadel nivo pouka, ampak ni šlo več drugače.

> **V vaseh s cerkvijo je bila maša vsaka dva meseca, vmes so katehisti zbirali ljudi k nedeljskemu srečanju, molili in obhajali bogoslužje božje besede. Občestva so bila najbrž raznolika?**

Po številu od 30 do 100 vernikov. Skupno število v župniji okrog 2000 katoličanov. Tako je bilo na prvi župniji Fresco. Tam sem bil osem let, kasneje smo se veliko veliko ukvarjali tudi z mladimi. Zgradili so namreč srednjo šolo, kamor je vstopilo okrog 1200 srednješolcev iz širšega področja. Vas je tedaj imela 1500 prebivalcev. To je bil krepak zalogaj dela in skrbi. Dijaki so prišli tudi iz zelo oddaljenih krajev in niso imeli nič. Če je imel še kaj denarja, si niti riža ni mogel kupiti, ker ni bilo trgovine. Mesa ni bilo. Le ribe, ker smo bili ob morju. Nekateri so prišli iz vasi, kjer so imeli ribo za totem in tega mesa ni smel jesti.

> **Najbrž so bile zadrege tudi z bivališčem?**

In kakšne! Kmalu smo začeli zidati internat. Dom za kakšnih 200 dijakov. Sicer pa so našli streho pri družinah in so se tam preživljali. Na začetku so imeli še majhne štipendije in se je vsak za silo preživel s pomočjo tega. Če so denar prinesli s seboj od doma, so ga pogosto shranili pri nas v župnišču. Vsak dan je prišel iskat 100 frankov. V evrih je to 15 centov, da niso vsega zapravili prehitro. Problem je bil tudi, kako dobiti denar od

Ivan Bajec z liturgičnimi sodelavci

doma. Če so starši poslali denar, je ta prispel na pošto, ki je bila oddaljena od nas 120 km. In tja so občasno hodili le kakšni uradniki ali pa mi z misije povprečno dvakrat na mesec. Na primer, starši so poslali 5000 frankov, za prevoz do pošte in nazaj bi dijak moral plačati 3000 in pri tem bi moral imeti odraslega spremljevalca. Nič ne bi imel od poslanega denarja.

> Kako so pa potem prišli do denarja?

Dosegli smo, da je po denar hodil ravnatelj srednje šole in mi vsi na misijonu smo imeli pravico dvigniti ta denar in ga prinesli v naš center. Dijak je dobil sporočilo po pošti, da je prispel denar. Prinesel je sporočilo nam in smo mu takoj dali denar. Kdor od nas je šel potem na pošto, je dvignil denar in ga prinesel domov.

> Pastoralno delo je torej potekalo v okviru obiskov na podružnicah. Tam je bilo obenem katehetsko delo, priprava in delitev zakramentov, popotni župnijski urad.

Redno so potekale različne priprave na zakramente. Poroke in krsti so bili le enkrat na leto za tiste, ki so bili pripravljeni. Krščevali smo sprva na veliko noč, kasneje smo spremenili in podeljevali krst na božič.

> Koliko je pa še prisotno staro animistično verovanje?

Zelo različno od kraja do kraja. V Frescu je bilo že veliko krščanskega duha. Animistične prakse so izginjale. Ko sem šel v drugo župnijo Guitry, sem našel nekaj več tega. To so bile stare župnije. Fresco je bila ustanovljena leta 1949, Guitry 1956. Tam sem bil 6 let. Bilo je približno enako, na pol pogansko.

> Kaj pa na tretji župniji?

Potem sva bila z bratom Pavletom poslana v Méa-gui. Tam je nastala nova župnija in je bilo treba začeti popolnoma znova. Janko Kosmač je prišel za nama leto pozneje. Zemljišče za nove zgradbe so kristjani pridobili že pred najinim prihodom. Tam je že bilo nekaj stavb in ostankov strojev neke propadle gozdarske firme. Bilo je železja, pokvarjenih in razdejanih strojev, avtomobilov, skratka navlaka, ki sva jo morala najprej odstraniti. Kristjani so bili največ tujci iz sosednjih držav. Domačinov je bilo bolj malo, ker je bil to včasih gozd in ni bilo naselij. Ta so nastajala s prihodom tujcev. Domačin, ki je imel besedo v kraju, je dejal, če hočete imeti zemljo, potem vzemite tisto smetišče in napravite, kar hočete. Tako smo dobili svoj prostor.

> Odločala ni neka uradna državna ustanova?

Takrat je bolj ali manj zadostovala beseda vaškega poglavarja za pridobitev zemljišča, danes je treba vse urediti tudi uradno pred državo.

> Ni bilo treba kupiti parcele?

Brez plačila pa ne gre. Nekaj je bilo treba plačati. In potem lahko delaš, kar hočeš. Obenem se je razdelila tudi škofija Gangnoa in midva sva prišla v novoustanovljeno škofijo San Pedro. Ta je imela takrat 6 župnij in več ko milijon prebivalcev. Razsežnost lahko primerjamo z ozemljem Slovenije.

> Nov začetek na več ravneh?

Maša s šolskimi otroki na neki podružnici

S škofom smo se osebno poznali. Bil je prej naš sosed, župnik, pri katerem je bil kaplan moj brat Pavel. Ogleдали smo si zadevo in sprejeli. Ljudem smo naročili, naj nam zgradijo kolibo na njihov način, da bova imela vsaj streho nad glavo. Plačala sva jim pločevino, poravnali so zemljo, naredili hišo iz zemlje in jo pokrili. Na večer, preden sva prispela, so na tla vlili betonsko ploščo. Bilo je seveda še vse mokro, ko sva se vselila. Imela sva vsak svojo sobo, obenem je bila to sprejemnica, kuhinja in urad. V enem kotu sva si uredila še kopalnico, da sva imela komfort, nekoliko dvignjen od običajnih standardov.

> In standard vernikov?

Vzdušje je bilo precej pogansko. Vendar smo kmalu sprejeli zamisel, da začnemo zidati. Ljudje so začeli že pred najinim prihodom z izdelavo zidakov. Te smo uporabili za župnijski dom, ki smo ga želeli najprej. Zanimivo je bilo to, da je bilo vse skupaj planirano na riževih poljih v hribu. Riž tu sejejo po ravninah in pobočjih (ne na terasah) in brez namakanja. Imenujejo ga »deževni riž«. Šele kasneje so mi razlagali, kakšne skrbi so imeli. Ta dva dedca sta prišla, nam bosta uničila polje, prav kmalu se bosta naveličala in pobegnila, nam pa bo ostala samo škoda.

> Resna skrb, najbrž so kaj takega že doživeli?

Potem smo začeli zidati tisto hišo. 28. maja je bil narejen temelj in 23. septembra sva že bivala v nadstropni hiši.

> Iz česa delajo zidake?

To so betonski kosi iz peska in cementa. S tem smo zidali. Ljudje pa so res veliko pomagali, tako da smo plačali samo zidarje. Ti niso razumeli nič. Tako sem jim kar sproti narekoval: postavi tu, naredi tako, naprej to, to tako, naprej tam in tako še enkrat z one strani. Tukaj vrata, tam je okno, tu so stopnice.

> Bilo je torej zabavno.

Eden je bil vedno doma, da je vodil dela, drugi pa je šel po vaseh. Tako sva v istem času obletela vse vasi. Takrat sva imela osemdeset cerkva. Kmalu potem sto.

> Če rečeš cerkev, je to koliba ali zgradba?

Različno. Ponekod že zidano, drugod leseno. Vendar povsod zbirni in bogoslužni prostor, kjer so vsako nedeljo molili ali obhajali bogoslužje božje besede. Odvisno, kakšnega katehista so imeli. Takoj sva začela s tečajji za katehiste. Kmalu sva imela 180 katehistov. Tečaj je trajal en teden. Potem sva imela tečaje za cerkvene poglavarje, ti so upravljali imovino. Cerkveni poglavarji so načelno voditelji krščanskih skupnosti in prvi odgovorni za njihovo delo in življenje. Vse sva opravljala istočasno. Župnija je res rasla, vse je šlo lepo naprej.

> Župnijske cerkve, kot je pri nas, pa ni bilo?

Prav hitro smo jo začeli načrtovati in tudi graditi. Načrt je bil za 1000 do 1200 ljudi. Sosednji duhovniki so mi očitali megalomanstvo. Dvakrat na leto bo premajhna, vse druge nedelje pa daleč prevelika. Realnost zadnjih let je naslednja: imajo dve maši na nedeljo, ker je premajhna za vse vernike.

> V kolikšnem času je nastala ta sprememba?

V 13 letih. Tudi drug podatek je zgovoren. Na začetku je bilo 6 župnij, danes jih je 24. Letos praznuje škofija 25-letnico nastanka in ustanovili bodo 25. župnijo. Na začetku sta bila samo dva domača duhovnika, danes jih je 38.

> Kako je v celoti s poklici v domači Cerkvi?

Ko sem prišel, jih ni bilo niti 100, danes jih je 2000.

> Koliko je škofij?

Škofij je 15. Ko sem prišel, jih je bilo 6. Danes so vsi škofje že domačini. Sam sem doživel le še enega škofa belca, vsi ostali so bili že takrat domači ljudje.

> Si ostal na tej župniji do konca?

Ne, kasneje sva odšla skupaj z Jankom Kosmačem iz Méa-gui v Gabiadji in tam odprla novo župnijo. To je bilo še bolj na jug proti morju. Tam sem bil do sedaj. Nek duhovnik, ki je deloval v tisti pokrajini, mi je povedal, da je vedel, da je božič, samo po tem, da je imel pred seboj božične mašne obrazce.

> To je pa trdo misijonsko izkustvo.

Novokrščenci

Tam so imeli nedeljsko tržnico. Nekoč sem rekel županu: »Vi ste še vedno v suženjstvu. Sploh še niste dekolonizirani.« Bil je užaljen, kako morem reči kaj takega. Zabrutil sem mu, da se obnašajo tako, kot v času kolonialnih odnosov. Med tednom so delali, v nedeljo jim je dal kamion in so zapravili plače na tržnici. Tako je dobil svoj denar nazaj. Ženske so ostale doma in delale za družino. »Te navade ste ohranili, torej se ne morete znebiti navad sužnjev. A nisi suženj?« sem ga vprašal.

> Kaj se je dogajalo?

V Gabiadji je potekalo življenje ljudi po kolonialnem vzorcu. Za božič in veliko noč se je v cerkvi že nekaj poznalo, v vasi pa nič.

> Je še vedno tako?

Presenetilo me je zadnji dve leti. Za božič in veliko noč je bila tržnica prazna.

> Torej se je nekaj le premaknilo?

Da, tudi v družbi na zunaj se je nekaj premaknilo. Poznalo pa se je tudi v cerkvi. Božič očitno nekaj pomeni, kar se prej ni dalo razbrati v zunanjem življenju. Praznike danes drugače doživljajo.

> Krščansko doživljanje je prešlo v javnost?

V teh krajih očitno šele zdaj. Je pa bilo to v Abidjanu ali kje drugje že prej. Tu pa je nastalo v tam času.

> So pa še vedno področja, kjer je staro pogansko mišljenje še vedno dominantno?

Na področjih muslimanskega vpliva pa tudi v nekaterih krajih je še vedno krepko prisotno animistično vzdušje strahu in demonizma. Severozahod je poganski, tam je še divje. Nekoč mi je nek učitelj opredelil to pokrajino takole: To so divjaki v grobem stanju.

> Je bilo kaj nasprotovanja med misijonarji in domačimi duhovniki?

Ne, bili smo prijatelji, sodelavci.

> Tvojega dela v misijonih je skoraj 40 let. Za teboj je šel še brat Pavle. Sodelavec je bil Janko Kosmač. Biti misijonar je najbrž predvsem biti tam in živeti kot kristjan ter govoriti o Jezusovem nauku. Bi lahko rekel kakšno oceno o sprejemljivosti poganskih ljudi za ta nauk?

Pogani so sinkretisti. Radi bi bili kristjani, krščansko življenje pa jih ne zanima prav zares. Pogan-

stvo je uprto v ta svet. Kar jim v krščanstvu pomaga reševati vprašanja tega življenja, jih pritegne. Pogled preko tega pa jim je zelo odveč.

> Tudi če se je v 15 letih spremenila neka zunanja navada, to še ne pomeni, da je krščanska misel prevasila njihovega duha in mišljenja?

Kje pa. To še zdaleč ne. Nekaj pa je. Ljudje to sami priznajo. Marsikaj se je spremenilo. Vendar so se spremenili tudi časi in razmere. Poganstvo je še zelo zakoreninjeno, hudo ekstremno zna biti.

> Se da poganske elemente duhovnosti kristijanizirati, jim dati nov pomen v krščanskem duhu?

Pravega poganstva ne moreš uporabiti. Nič se ne da prepojit s krščanstvom. Dva predavatelja na teološkem študiju v Abidjanu mi prihajata na misel ob tej temi. Eden je napisal dobro analizo z naslovom: Osvobodite uklenjeno Afriko. Tu opisuje ustaljene afriške običaje in njihovo težko dediščino za razvoj družbenega življenja. Drugi je napisal podobno delo po vsebini: Vstani in hodi. Tu pravi: Bog je rekel Abrahamu, naj zapusti svoj dom in gre v deželo, ki mu jo bo pokazal. Njegov zaključek je: To je vabilo vsakemu, če hoče kdo biti kristjan. Vstani, pusti deželo svojih navad in običajev in pojdi v deželo, ki ti jo bom pokazal.

> Radikalno torej?

No, ko gre za ples in način praznovanja, to se pač lahko uporablja naprej. Vendar tisto v bistvu čutenja in mišljenja pa ostaja na ravni odločitve za nekaj novega ali obstanek na dosedanjem.

> Preobrazba se raztegne v proces iz roda v rod.

Domačin mi je zatrdil: »Ne mislite, da ste izkoreninili poganstvo. Eno tretjino denarja ljudje porabijo za vrače. Tudi kristjani. Prišli bodo k vam in kupili rožni venec, dali za mašo. Potem pa bodo odšli do vračev in tam kupili stvari in plačali usluge.«

> Kako pomagati ljudem k razlikovanju?

Eno je treba jasno opredeliti. Poganstvo je hudobija. Sloni na moči hudobije.

> Temelji samo na človeški zmoti in nemoči?

Ne, je več kot to, je hujše. Je hudič. Ljudje sami ocenijo, da tega sam človek ni zmožen, to je delo

Razdelitev šolske malice

Ko bo velik, bo mojster.

Gradnja cerkve v Gabiadji

hudiča. Čarovništvo je hudič. Pogan je egoist. In hudič je to. Naj spomnim samo na pojem afriška solidarnost. To je popolnoma prazna beseda. Je kvečjemu neka nizka stopnja medsebojne pomoči, kjer se da doseči korist v obe smeri. Deluje samo v klanu. V širši družbi nikakor, je le mit.

> **Interes še ni solidarnost?**

Tako je.

> **Sprejem krščanstva tudi ni brez tega mišljenja?**

Tudi. Je pa res, da krščanstvo te stvari polagoma odstranjuje. Kolikokrat sem slišal trditev: »Delam

tako, ker sem kristjan.« Tega ni malo. Ljudje čutijo, da jim je krščanska modrost preoblikovala mišljenje in življenje. Velikokrat sem sprejel zahvalo po dolgem času, ko je nekdo izrazil veliko hvaležnost, ker je poslušal besedo oznanila. »Vaša beseda me je vodila, mi je pomagala. Izkusil sem, kako je verodostojna in močna evangelijska resnica.«

> **Ni zaman, ni bilo brez sadov?**

Tako spoznavam po vseh teh letih. Ni bilo zaman. Ni bilo samo sejanje v veter. Splačalo se je. Tako je zapisal misijonar Grošelj.

> **Vredno časa, ko je človek lahko delal pri polnih močeh.**

Vedno znova mi prihaja na misel ta čas, koliko, kako zagnano je delal moj brat Pavle. Ogromni napor, z veseljem in neutrudno. Veliko je delal s katehisti. Sodelovanje med duhovniki je bilo izrazito vzajemno. Ogromne stvari smo zagnali in škofija je stekla, začelo se je dogajati, ljudje so sledili, pomagali. Ogromni potenciali v ljudeh so se sprostiti v napredek krščanske zavesti. In teče.

> **Ko si med ljudmi in vidiš, da te potrebujejo in so željni besede resnice. Te to žene naprej,**

kljub temu da ni samo uspehov in te sem in tja še kdo spremlja z dvomom, češ kaj bo sploh ostalo od tega napora?

Meni je bilo vedno jasno, da se s tem ne bom ukvarjal, kaj bo propadlo. S tem se ne obremenjujem. Kaj bo šlo v klasje, kaj ne, ni moj problem. Moja naloga je človek, ki je pred mano. To je vse, kar lahko naredim. V mojem spominu ostaja, koliko ljudi sem srečal pri mašah, na tečajih za katehume, v pripravi na zakramente, otrok pri verouku, koliko osebnih pogovorov, spovedi, molitev za te ljudi. Vse se je v letih namnožilo, da ne moreš drugače, kakor biti hvaležen in vesel. Kaj od tega pa ne bo uspelo in obnemoglo ali se celo izgubilo, to ni v mojih močeh. Ljudje so prejeli in imajo svojo nalogo, kot je bila moja. Bodo sposobni dati naprej? Nekaj gotovo, koliko ne, ne morem obvladati. Ni moja naloga. Nekaj pa bo gotovo prešlo v naslednji rod.

> **Evangelij je preveč velika stvar, da bi to lahko popolnoma spremenilo že prvo generacijo.**

Ti ljudje potrebujejo še veliko pomoči. Veliko molitve pa tudi materialne pomoči. Ta solidarnost duhovnih dobrin pa mora ostati, sicer nismo razumeli, kaj je Gospod iz nas naredil, ko smo bili krščeni v občestvo svetih.

☛ Damjana KERN

JEZIKOVNI KOTIČEK

Prešernov dan

»Sloenci smo eni redkih, ki imamo praznik kulture za **državni** praznik. To je **Prešernov** dan, ki ga praznujemo 8. februarja na obletnico **pesnikove** smrti.«

»France Prešeren se je rodil v **kmečki** družini v Vrbi na Gorenjskem. Študiral je na **pravni** fakulteti. V pesmih je opeval **nesrečno** ljubezen, **pesniški** poklic in usodo **slovenskega** naroda.«

»**Letošnji** praznik bom preživela kulturno. Ogledala si bom **muzejsko** razstavo, **pesnikovo rojstno** hišo in **bližnjo** cerkev sv. Marka, potem pa si bom privoščila **sladko blejsko** kremšnito, **malinov** sladoled in **borovničev** sok.«

Kakšen?	-ek, -an, -en ...	sladek, nesrečen
Kateri?	-ski, -ški, -čki -ni, -nji, -ji -ov, -ev*, -in	slovenski, muzejski, pesniški, kmečki kulturni, pravni, državni, letošnji, bližnji malinov, borovničev, limonin
Čigav?	-ov, -ev*, -in	pesnikov, Prešernov, Julijin

* -ev: za c, č, ž, š, j

1. Vstavite ustrezno vprašalnico.

	Kakšen?	Kateri?	Čigav?
_____	je vaša učiteljica? – Prijazna.		
_____	fakulteto obiskuješ? – Pravno.		
_____	hiša je to? – Prešernova.		
_____	sladoled boš? – Čokoladni in vanilijev.		

2. Izberite pravilno možnost.

- 8. februar je slovenski **državen** – **državni** praznik.
- Vsako leto podelijo **Prešernove** – **prešernove** nagrade.
- Pesnik je bil **nesrečen** – **nesrečni** in ljubezni.
- Naročila sem **borovničev** – **borovničov** sok.
- Jedla sem **blejsko** – **Blejsko** kremšnito.

3. Iz besed sestavi besedne zveze.

- država, praznik → državni praznik
- kultura, dan →
- pravo, fakulteta →
- ljubezen, pesem →
- muzej, razstava →
- Bled, kremšnita →
- borovnica, sladoled →

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

4. Poišči besede, ki so se skrile v kvadrat.

K	E	V	R	K	H	R	N	D	Č
I	Š	I	D	A	Š	N	S	K	F
N	C	J	S	N	U	C	Ž	I	K
Z	E	N	M	T	Z	R	D	N	V
A	C	J	E	U	Š	Z	B	T	D
R	L	V	I	V	Z	U	L	E	R
P	I	R	B	Z	O	E	R	V	F
Č	J	B	K	J	E	L	J	D	G
B	F	A	R	D	T	O	S	O	Y
P	E	S	N	I	K	U	P	C	C

VRBA	MUZEJ	PRAZNIK	ODVETNIK	POEZIJE	PESNIK
FEBRUAR	SLOVENC				

REŠITVE:

1. Kakšna je vaša učiteljica?/Katero fakulteto obiskuješ?/Čigava hiša je to?/Kateri sladoled boš?
2. državni/Prešernove/nesrečen/borovničev/blejsko
3. državni praznik/kulturni dan/pravna fakulteta/ljubezenska pesem/muzejska razstava/blejska kremšnita/borovničev sladoled

Cerkev Gospodovega spremenjenja na gori na Rogli

Cerkev Gospodovega spremenjenja na gori poraja neločljiv skupek vtisov. Srečanje s tako živo naravo, kot je na Rogli – gozd, gmote, površine, veter, barve in celo vonj gozda, ustvarjajo enkratno in polno doživetje. Samo cerkevno arhitekturo namreč že na zunaj doživljamo v docela utelešeni snovni in duhovni navzočnosti. Temu bi lahko na kratko rekli *tišina, čas in samota*.

Oktobra leta 2010 je bila na planjavi Rogle, v neposredni bližini počitniškega naselja, na 1.518 m nadmorske višine blagoslovljena cerkev Gospodovega spremenjenja na gori, ki sicer spada v župnijo sv. Kunigunde na Gorenju nad Zrečami.

Arhitektka cerkve *Gospodovega spremenjenja na gori* je Vera Klepej Turnšek iz celjskega arhitekturnega ateljeja. Umetnica jo je zaznamovala z izrednim občutkom za kulturo časa in kraja, v katerem se je objekt gradil. Hkrati pa zgradba kaže na preseganje vsakega prostora in časa, saj je po svoji sestavi zasidrana globoko v krščanskem izročilu. Sodobna Cerkev namreč ne predpisuje arhitektu za zgled nobenega od svojih zgodovinskih slogov, marveč svetuje, da ustvarja v sozvočju s časom, v katerem živi. Prostor mora ljudi predvsem sprejemati in nagovarjati domače, prijazno in razumljivo. Pravi vtis sodobnega cerkvenega prostora z vsemi vrednotami – od približevanja človeku do načina, kako prepričati obiskovalca,

Cerkev Gospodovega spremenjenja na gori

da gre za gostoljubno srečevališče v božjem občestvu – more arhitekt ustvariti samo z dobro, estetsko, pomensko polno, skratka umetniško arhitekturo. In kadar se v njej dogaja bogoslužje, mora biti njena lupina odprta in sprejemljiva tako, da jo obredje samo posvečuje in plemeniti.

Zgradba je realno in simbolično povezana s pohorskim delom in življenjem. Notranji prostor cerkve *Gospodovega spremenjenja na gori*, ki precej spominja na kapelo, oblikujeta dve polžasto ukrivljeni steni, ki ju ločuje stožčasta oblika zvonika. Notranjost je zelo »živi« in ne zgolj fizični prostor. In tak živi prostor, kot je ta, vselej presega geometrijo in merljivost. Naravna materiala, kot sta les in kamen, nas nagovarjata o svoji resničnostni snovi, saj ob svoji konstrukciji sakralnih elementov, kot so oltarni del, klopi in strop, pripovedujeta zgodbo o svojem nastanku ter dodajata svojo žlahtno izkušnjo časa. Oltar je delo umetnostnega kovača Milana Očka. Cerkev prav tako krasijo orgle, ki so izdelane pod mojstrstvom Antona Škrabla.

Spodnji obodni del nosilne forme v krivulji ovija plašč »stenskega sendviča« s skriljem, nad njim pa teče pas oken, ki diagonalno reže fasadno linijo skrilja. Nad okensko linijo je strešina krita s skodlami. Kompozicija arhitekturnih elementov subtilno umešča v naravni prostor lebdeči obod sakralnega objekta kapele. Na kratko bi lahko rekli, da se prostor kot polževa spirala odvíja in zavija v enkratno celoto odpiranja in sprejetja, energije, sile ter pasivnosti. Zunanost pa nas preprosto spominja na šotor.

Slehera cerkev kot razpoznavni znak govori ljudem o svoji vsebini. Njena arhitektura je namreč že v stoletjih ustalila slovar raznih elementov, duhovno nasičenih oblik in simbolov. Odslej je Rogla spet drugačna. *Cerkev Gospodovega spremenjenja na gori* je cerkev na hribu, ki ljudi vabi, sprejema ter duhovno bogati. Je hkrati novo znamenje v tem okolju in v zgodovini naše dežele, ki je sad dela in sodelovanja z vsemi ljudmi dobre volje. Prav vsi namreč živimo v dobi in v času, ko je potrebno, da človek kljub sprostitvi in počitku najde tudi prostor za svojo notranjost in svojo dušo.

Notranjost cerkve

RAFAELOVA DRUŽBA

► Mihela ZAVELJCINA

O Slovencih v Kanadi in ZDA na Svetih Višarjah

Kdor prvega snega ni užil v dolini, pa je v sveže nametene lahko »zagazil« na Svetih Višarjah. Konec decembra je skupina mladih lahko uživala v zasneženih vrhovih, druženju in srečanju z gostjo. Tokrat je bila z nami profesorica slovenščine in geografije Damjana Kern, zaposlena na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Preko fotografij nam je približala življenje Slovencev v Kanadi in ZDA, ki jih je službeno obiskala preteklo jesen. S sodelavko Mihaelo Knez, s katero vodita področje slovenščine za otroke in mladostnike in veliko sodelujeta tudi z učitelji, ki poučujejo v zamejstvu in izseljenstvu, sta bili povabljeni v Kanado in ZDA, v štiri slovenske skupnosti, da kar na »terenu« izvedeta seminar, ki bi sicer potekal v Sloveniji.

Sprehod na Lovca

je povedala gostja, so to pripadniki druge in tretje generacije Slovencev z različnimi kompetencami, ki pa se pri poučevanju zelo trudijo in so pokazali veliko navdušenje za nadaljnje sodelovanje s profesoricama, saj pogosto ne vedo, kako bi se poučevanja sploh lotili oz. gradiva za poučevanje slovenščine, ki ga prejemajo iz Slovenije, ne znajo uporabljati. Damjana je s sodelavko obiskala tudi otroke v razredu – v Clevelandu sta prevzeli del pouka in se z otroki na igriv način učili slovenskih besed. Otroci so se na njun obisk lepo odzvali.

Med udeleženci višarskih dni je bil tudi Rok, ki je konec preteklega leta ponovno obiskal prijatelje v Argentini – lepo nam je predstavil argentinsko skupnost in podelil z nami svoje vtise, udeleženka Ema pa nam je predstavila svojo študijsko izkušnjo iz Leipziga. Prijetna sprostitev je bil tudi skupen ogled slovenskega filma *Tistega lepega*

dne, ki prikazuje odpor proti fašizmu na duhovit in satiričen način.

K prijetnemu vzdušju na Višarjah doprinejajo vsi udeleženci – nekateri s pripovedovanjem šal in različnih zgodb, drugi s prepevanjem, nekateri spodbujajo k družabnim igram, spet drugi nas pozkušajo iz toplega Ehrlichovega doma spraviti na sneg – na smučanje ali na skupni sprehod. Tudi v kuhinji, kjer skupaj pripravljamo obroke, je dobra priložnost za medsebojno spoznavanje in zanimive pogovore.

Veseli nas, da se po petih letih, odkar prirejamo zimske višarske dneve, mladi še vedno prijavljajo na naš program in s tem potrjujejo, da je o slovenskih skupnostih po svetu in o slovenstvu vredno in pomembno govoriti tudi »med počitnicami«. K izvedbi programa pa je tudi tokrat pripomogla finančna podpora Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Z gostjo prof. Damjano Kern

V Kanadi sta obiskali skupnosti v Hamiltonu in Torontu, v župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo, kjer deluje slovenska šola. V ZDA pa sta pripravili seminar za učitelje dveh slovenskih šol, ki potekata na slovenskih župnijah sv. Vida in Marije Vnebovzete v Clevelandu, ter seminar za učitelje v Lemontu pri Chicagu. Učitelji poučujejo slovenščino prostovoljno, ob sobotah. Kot

Premisleki

Novinarka Simona Toplak v Financah o privatizaciji

Ko je padel berlinski zid, nekdanja DDR ni kaj dosti komplicirala. Pustila je, da jo o demokraciji, suverenosti in denarju vsega nauči Zahodna Nemčija. Niso odkrivali tople vode, ne pri sistemu ne pri ekonomiji. Življenje v nekdanji Vzhodni Nemčiji seveda ni potica in tudi standard še vedno ni enak kot na Zahodu, ampak prebivalci nekdanje DDR živijo neprimerno bolje, kot so živeli v socializmu. Seveda ni šlo zlahka, potrebni so bili veliko denarja in spremembe v glavah, a Nemčiji sta se izenačili, namesto da bi vzhodna potonila.

In zdaj vas vprašam: Ali bi si želeli nemško plačo? Ali bi si želeli nov avto? Ali bi si radi privoščili počitnice? Ali bi radi plačali otroku faks v Veliki Britaniji? Ali imate raje slovenskega direktorja ali direktorja, ki vam daje višjo plačo? Bi si želeli, da vas vaši poslovni partnerji ne nategujejo z zamudami plačil? Bi si želeli, da vam plačajo račune, ne pa da vam v prisilni poravnavi ceno zbijejo na tri odstotke – vzemi ali crkni? Pa ker nimate prihodkov, morate spet nižati plače?

Če hočete priti vsaj blizu »nemškemu« standardu in kakovosti – osebno in poslovno -, potem ste za privatizacijo. Tako zelo preprosta je odločitev. Če pa seveda nočete višje plače, če nočete novega avtomobila, če nočete, da lahko plačate študij v tujini svojim otrokom, če torej nočete višjega standarda, potem ste proti privatizaciji.

Moralni teolog dr. Andrej Marko Poznič v pogovoru za Reporter

»Medijski prostor ni niti približno uravnotežen. Zakaj je Kučan tako priljubljen? Ker nihče v medijskem mainstreamu ne pove nič o njegovih napakah. Poglejte le, kako se je podpisal pod deklaracijo o neodvisnosti. S tako majhnimi črkami. Najbrž ga je bilo sram. Podpis na velikem listu, ki ga lahko vidite v Muzeju novejših zgodovine, razkriva majhnega človeka, ki mu je bilo ob podpisovanju tega državotvornega akta sila nerodno. In ta majhni človek je imel pri nas največ besede v zadnjem četrtoletju. Partijski sekretar nas uči demokracije. Halo!?»

»Ko si bo vzel čas - pa ga nima veliko - bo moral opraviti spremembe v svoji kuriji. Takrat bomo z gotovostjo vedeli, kdo je Stane Zore. Ne prej.«

»Ko so zaprli Janeza Janšo, sem pridigal tudi o tem. Presodil sem, da je nastopil čas, ko ne morem več molčati. Ne zato, ker bi bil moj idol – nekateri so zakašljali, ko sem izrekel ime Janez Janša – ampak zato, ker se dogaja, da so v Sloveniji tudi duhovniki po krivem zaprti ali preganjani.«

»Ko se volivec naveliča vsega dobrega, hoče ven iz okvirja in voli skrajnosti. Ko ta ventil postane prevelik, se morajo drugi vprašati, kaj je z njimi narobe. Evropa je socialistična in konservativna in se težko odloča za spremembe. Je predvsem biološko stara, stari ljudje pa nočejo nič spremeniti, kar se odraža tudi v politiki. Ameriški politični

sistem je mlad tudi po mentaliteti. S problemi se soočijo in jih rešujejo. Poglejva policiste v New Yorku. Ne bojijo se županu na pogrebu pokazati hrbta. Rad bi videl, kdo v Ljubljani bi si upal javno pokazati hrbet Jankoviču ... v tem pogumu do svojega mnenja in v svobodi, da ga pokažemo tudi drugemu in v spoštovanju tega drugega, do drže sočloveka, je bistvena razlika med Slovenijo in ostalim svobodnim svetom.«

Publicist Janez Pirnat na Časnik.si ob islamskem terorizmu v Franciji

Svobodna Francija se je dvignila enotno in se postovetila z geslom »Jaz sem Charlie«. Tudi v Sloveniji je ta zapis skoraj ponarodel in z njim ni na prvi pogled nič narobe. Toda prav ob tem zapisu in ob pokolu ljudi v Parizu so se mi nenadoma zvrstile pred očmi podobe smrti iz vsakomur znane slovenske Hude jame, z vsemi popolnoma nedolžnimi žrtvami, ki so izkusile prezgodnjo in še mnogo bolj grozovito smrt. Zakaj v Sloveniji nismo izumili gesla 'Jaz sem Huda jama'? Kako to, da smo Slovenci tako hitro solidarni s tujimi žrtvami, ne zmoremo pa sočutja in solidarnosti do naših tako številnih mučencev in pričevalcev? Morda bomo pa le kdaj zmogli in vzklknili: "Jaz sem Huda jama!"? Zaradi pobitih nedolžnih ljudi, zaradi dekliških kit, ki so čakale 70 let na svetlobo, zaradi vase potegnjenega, skrivnega žalovanja njihovih svojcev, zaradi strahotnega zla in neizmerne sovraštva in zaradi takšne in drugačne krivde krvnikov, ki so bili naše krvi in izvirne kulture.

Novice

RAZSTAVA O ŽIVLJENJU IN DELU SLOVENCEV V ARGENTINI. V nedeljo, 14. decembra 2014, je Izseljensko društvo Slovenija v svetu v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano odprlo razstavo o življenju in delu Slovencev v Argentini, ki bo na ogled do 1. februarja 2015. Razstavo sta podprla Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu in Zavod sv. Stanislava. Odprtje razstave sta s pesmijo popestrila baritonist Lucas Somoza Osterc iz Argentine in pianistka Vlasta Doležal Rus. Razstava je zasnovana na devetih tematskih panojih, kjer je na vpogled tristo zgornjih fotografij s podnapisi. Fotografije so bile izbrane iz obširne arhivske zbirke Izseljenskega društva Slovenija v svetu.

Ob odprtju razstave

EVROPSKO SREČANJE MLADIH V PRAGI. Novoletnega srečanja, ki ga pripravlja Skupnost bratov iz Taizéja, se je udeležilo več kot 30.000 mladih iz vsaj 65 evropskih držav, iz Slovenije 460. Program srečanja je bil kot običajno osredotočen na

tri molitve dnevno (zjutraj, opoldne in zvečer), ki so potekale na več lokacijah. Vsak večer je po nagovoru brata Aloisa, priorja skupnosti, potekala molitev okrog križa. V času med opoldansko in večerno molitvijo je bilo mladim na voljo več kot dvajset delavnic z različnimi temami: o duhovnosti, Cerкви, solidarnosti, družbi ter o umetnosti in veri. Na zadnji dan leta so se zvečer udeleženci zbrali k molitvi za mir, po polnoči pa je sledil »festival narodov«, ki so ga mladi iz različnih držav oblikovali sami.

52. DAN EMIGRANTA. 6. januarja je v Čedadu potekal največji praznik Beneških Slovencev. Na praznik izseljencev se je zbralo veliko Slovencev iz Benečije, Kanalske doline, Rezije in Terske doline. Slavnostna govornica Bruna Dorbola, predsednica Inštituta za slovensko kulturo, je poudarila, da je potrebno okrepiti gospodarstvo, ki bo zadržalo mlade, da se ne bodo odseljevali, združiti v unijo občine, kjer živijo Slovenci in razširiti slovenske šole na Tersko dolino, Rezijo in Kanalsko dolino.

Nastop mladih, foto: www.slomedia.it

Ivano Strizzolo, predsednik paritetne komisije med državo in deželno Furlanijo-Julijsko krajino, je poudaril, da je narodna raznolikost bogastvo, ki ga je potrebno ohranjati. V kulturnem delu sta se predstavili glasbeni skupini Blue fingers in BK evolution. Uprizorili pa so tudi glasbeno-gledališko igro Kraljica Vida, v kateri so nastopili sopranistka Elisa lovele, basist Goran Ruzzier, otroški zbor Mali lujerji, mladinski zbor, mali orkester in solopevci Glasbene matice Špeter ter gledališka skupina dvojezične šole. Prireditev prirejata Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno-gospodarska zveza.

TISCHLERJEVA NAGRADA LOJZETU LEBIČU. Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev sta v Tischlerjevi dvorani Mohorjeve podelila nagrado, poimenovano po ustanovitelju Narodnega sveta koroških Slovencev in prvem ravnatelju Slovenske gimnazije dr. Jošku Tischlerju, skladatelju Lojzetu Lebiču. Akademik Lebič je bil nagrajen za svoj obsežen glasbeni opus, za vseživljenjsko pripadnost Koroški ter za ohranjanje in promocijo koroške ljudske pesmi v vseslovenskem in širnem kulturnem prostoru.

PO LANSKOLETNEM ŽLEDOLOMU TRG Z LESOM ZASIČEN. Po izrednem žledolomu, ki je Slovenijo prizadel februarja lansko leto, je bilo poškodovanih kar polovico slovenskih gozdov. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je bilo do sredine oktobra 2014 posekanega 2,9 mio m³ poškodovanega drevja, kar predstavlja 32 % vsega potrebnega sanitarnega poseka (9,4 mio m³). Glede na obseg poškodovanih gozdov sanacija tako

Sprnost Slovencev, ki je posledica ideološke nestrpnosti, je huda ovira normalnosti družbe. Slej ko prej se vsak hoče pomiriti in živeti normalno življenje, ker sicer zaradi tega lahko celo zbolijo. Bolj je človek normalen in moralen, večjo željo ima po spravi. Prav to dejstvo pa želijo izkoristiti tisti, ki se dejansko nočejo spraviti. Za spravo je treba obžalovati slabo dejanje in prositi prizadetega, da opraviči. Pravzaprav za spravo niti ni potrebno, da prizadeti opravičilo sprejme. Kesanje je ključno! Nasprotniki sprave, zanje je to domobranska propaganda, pričakujejo, da njeni zagovorniki odstopijo od zahteve po priznanju in obžalovanju zločinov, da pravzaprav priznajo, da so kot ideološki nasprotniki komunizma avtomatično krivi in naj jim bodo hvaležni, ker so jih pustili žive. Po njihovem naj bi bila sprava javni obred hvaležnosti.

Slovenska družba je pod svojevrstnim terorjem laži, zgodovinskih povtorb, ki izhajajo iz političnih potreb nekdanje vladajoče ideologije. Vsi, tudi zločinci, vemo, kakšna je resnica. V večini nekdanjih komunističnih držav je, tudi po zaslugi žrtev komunističnega nasilja, ki bi rade na svoje trpljenje čimprej pozabile in rabljem odpustile, nastalo stanje, ko odkrito kritiziranje komunistov, ostri protikomunizem, v družbi ni zaželeno. Na najodgovornejših mestih v njej je ogromno nekdanjih komunistov, ki so do položajev prišli na podlagi ideološkega porekla in partijske izkaznice. Zato so družbi s pomočjo medijev, ki so jim glavno orožje, vsilili prepričanje, da je očitjanje komunističnih zločinov nedostojno, nekorektno in celo družbeno nesprejemljivo. Komunisti to dosegajo na ta način, da stalno poudarjajo zločine nacizma in fašizma, nevarnost njunega obujanja,

da so komunisti pomagali pri njunem uničenju, brez njih naj ga svetu ne bi uspelo uničiti. Sodelovanje z zahodno demokracijo naj bi jih opralo grehov. Nikomur ne pade v glavo, da bi zahteval družbeno pomiritev z nekdanjimi nacisti ali fašisti. Priznavajo, da je komunizem sicer izvršil zločine, da pa se je to zgodilo po nesreči, zaradi

”

Pravzaprav za spravo niti ni potrebno, da prizadeti opravičilo sprejme. Kesanje je ključno! /.../ Sprava na račun resnice ni sprava, ampak sodelovanje pri novem zločinu.

Stalinovih človeških pomanjkljivosti, sama ideja pa je čista, saj skrbi za delavce, ponižane in izkoriščane. Prav nič jim ni nerodno, če jim rečeš, da so delavci najslabše živeli v komunističnih državah, da noben delavec ob padcu komunizma ni dvignil roke v njegovo obrambo. Nacistično zlo je absolutno, komunistično relativno. Kako je vse skupaj nenavadno, pove dejstvo, da ob demonstracijah v nekdanjih komunističnih državah zmerjajo policiste, ki so to bili že v času komunizma, s fašisti. Ljudje enostavno niso sposobni razmišljati kompleksno, nekompromisno, ampak bi naredili vse, da bi se pomirjali, da se ne bi spominjali, kaj vse so morali pretrpeti pod komunizmom.

Ena izmed nekdanjih Demosovih strank obljublja v tekočem letu prispevek k spravi. Pomorjene, v Sloveniji je nad 600 morišč, naj bi pokopali na pokopališču, da bi ljudje vedeli, kje imajo sorodnike. Pri tem naj bi ne omenjali ozadja, zakaj se je to zgodilo, kdo jih je pobil, ker naj bi bilo to nepietetno. V resnici gre za novo obliko sodelovanja pri nekdanjih zločinih. »Slovenski narod mora sam preprečiti brisanje spomina. Če ne poznamo preteklosti,« in o njej ne govorimo, če razvijemo misel Alaina Besancona, »smo v nevarnosti, da jo ponovimo.«

Sprava je nedvomno potrebna, vendar ne zato, da bi znova prikrla komunistične zločine in spomine nanje. Resnično se moramo bati, da bodo takrat, ko bodo pomrli vsi tisti, ki imajo negativne izkušnje z zločini komunizma, komunistične ideje znova popularne. Uspehi nemških die Linke in nove slovenske levice vsekakor na to opozarjajo. Se bomo zavedli tega takrat, ko nas bodo znova vodili v Kočevski rog, na Teharje, v Hrastnik, rov sv. Barbare? Ne bodite naivni in ne mislite, da tega niso ponovno sposobni! Smrt, ubijanje resničnih ali možnih političnih nasprotnikov, je v naravi totalitarnih režimov. Prav zato ne komunisti ne fašisti ne nacisti v resnici niso levičarji, kot jih poznajo evropske demokracije, čeprav iz njih izvirajo, ampak pristaši totalitarnih, morilskih, zločinskih ideologij.

poteka relativno uspešno. Trg z lesom je zasičen, cene pa so temu primerne nižje, saj je ponudba lesne mase še vedno večja od povpraševanja. Cene vrednejšega lesa so se znižale v manjši meri (od 15 do 20 odstotkov), pri manj kakovostnem lesu pa so bili padci cen večji (do 30 odstotkov). Uspešna prodaja lesa je v veliki meri odvisna od organizacije odkupa in prodaje, k čemur pripomore tudi promocija in prodaja lesa v obliki licitacije vrednejšega lesa, ki jo že več let pripravlja Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline.

NEUGODNO LETO ZA ČEBELARJE. Slovenski čebelarji so zaradi slabega vremena v lanskem letu pridelali približno 470 ton medu, medtem ko povprečna pridelava medu za Slovenijo znaša 2000 ton na leto. Če bo letošnja zima pretopla, je to za čebelje družine lahko usodno, saj matice prehitro zalegajo, pa tudi poraba hrane je večja.

SOFINANCIRANJE ZASEBNEGA ŠOLSTVA UREJENO V USTAVI. Ustavno sodišče je odločilo, da je različno financiranje osnovnošolskih programov javnih in zasebnih šol, kot ga določa zakon, protiustavno. Ustava zagotavlja pravico do brezplačnega obiskovanja osnovnošolskega programa ne glede na to, ali ga izvaja javna ali zasebna šola, zato je ustavno sodišče Državnemu zboru naložilo, da v enem letu odpravi omenjeno protiustavnost. V Sloveniji osnovnošolski vzgojno-izobraževalni program izvajajo tri zasebne šole: Waldorfska šola Ljubljana, Osnovna šola Alojzija Šuštarja in Osnovna šola Montessori. Z ustavno odločbo bodo starši otrok, ki obiskujejo zasebno šolo, sicer postavljeni v bolj enakopraven položaj s starši otrok v javnih šolah, vendar pa država ne bo v enaki meri financirala zasebnega šolstva, kot financira javne šole, katerih ustanoviteljica je sama oz. lokalne skupnosti.

ŠTEVILO ROJSTEV V SLOVENIJI V LETU 2014. V preteklem letu je bilo v slovenskih porodnišnicah rojenih 21.000 novorojenčkov. Odkar spremljamo podatke, se je najmanj otrok rodilo leta 2003, in sicer le 17.160. Od takrat pa do leta 2010 je število rojenih otrok naraščalo. Od leta 2011 število rojenih otrok spet rahlo upada.

BREZPOSELNOST V SLOVENIJI NIŽJA OD LANSKE. V letu 2014 so na Zavodu RS za zaposlovanje zabeležili manj novoprijavljenih. V letu 2014 se je zaposlilo za 13,7 % več brezposelnih oseb kot lani. Največ novih brezposelnih je bilo zaradi izteka zaposlitve za določen čas, čeprav jih je bilo manj kot leto prej. Manj je bilo tudi iskalcev prve zaposlitve, ugodnejša so tudi gibanja zaposlovanja mladih do 29. leta – v primerjavi z letom 2013 se jih je v 2014 zaposlilo za 23,6 % več. Brezposelni so se največ zaposlovali v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu, trgovini.

ŠPORT

Smučarski skakalec **Peter Prevc** je bil na dveh tekmah novejše turneje v Oberstdorfu in Garmisch Partenkirchenu tretji. V Bischofshofnu je zasedel četrto in osvojil tretje mesto v skupnem seštevku turneje.

Peter Prevc

Na sobotni tekmi v Engelbergu v Švici je smučarski skakalec **Jernej Damjan** osvojil tretje mesto, **Peter Prevc** je bil peti, **Jernej Damjan** pa na nedeljski tekmi četrty.

Smučarka **Tina Maze** je bila na smuku v Val d'Isere sedma, na superveleslalomu pa tretja. Na slalomu za svetovni pokal v Aareju je osvojila tretje mesto. Na slalomu za svetovni pokal na Sljemenu nad Zagrebom je zasedla peto mesto. V skupnem seštevku pokala je na prvem mestu.

Na Pokljuki je potekal svetovni pokal v biatlonu, ki je privabil zelo veliko gledalcev. Na tekmi s skupnim startom je **Jakov Fak** osvojil osmo mesto. Na zasledovalni tekmi za svetovni pokal v Hochfilznu je bil odličen tretji.

Deskar na snegu **Žan Košir** je letošnja tekmovanja odlično začel: na tekmi za svetovni pokal v Carezzi je v paralelnem veleslalomu osvojil drugo mesto, prav tako je bil drugi v Montafonu. Na tekmi svetovnega pokala v paralelnem slalomu v avstrijskem Bad Gasteinu je bil najhitrejši.

LONDON

Naj omenim, da smo imeli v »Našem domu« v preteklem letu 2014 kar številne obiske prav različnih skupin in posameznikov iz Slovenije, našega zamejstva in izseljenstva.

Na 3. adventno nedeljo, 14. decembra 2014, ob štirih popoldne je bila slovenska maša v kapeli »Našega doma«. Sv. mašo je daroval župnik Cikanek. Tokrat je prišlo k sv. maši kar lepo število rojakov iz Londona in okolice, ker po navadi pred božičem radi pridejo, da voščijo praznike župniku in si tudi med seboj izrekajo blagoslovljene praznike Jezusovega rojstva, obenem pa poravnajo naročnino na Našo luč za naslednje naročniško leto.

V kapeli »Našega doma« v Londonu smo tudi tokrat lepo v miru in v bolj družinskem krogu (s stanovalci doma) obhajali sveti večer s slovesnim kajenjem in kropljenjem vseh prostorov doma in s slovesno mašo na sveti večer in sam božič. »Naš dom« je, kot vsako leto, tudi tokrat, prejel blagoslov s kajenjem še na predvečer novega leta. Ta blagoslov sledi večernicam v kapeli doma, ko blagoslovimo in pokadimo najprej samo kapelo in nato še vse prostore doma. Prav tako nikoli ne manjka blagoslov s kropljenjem in kadilom na predvečer praznika sv. treh kraljev.

V večnost je odšla gospa Vida Zabavnik iz Londona

4. decembra 2014 je mirno odšla v večnost, v Northwick Park Hospital (London), naša dobra ga. Vida, ki je bila dolgoletna naročnica na Našo luč in dobrotnica slovenskih župnikov, ki so delovali v pastoralni Slovenec v Veliki Britaniji in upravljali »Naš dom« v Londonu od prihoda prvih slovenskih vojnih beguncev do danes.

Namesto običajne osmrtnice, ki jo ponavadi zapiše župnik, naj spregovori o svoji mami kar njen sin Božidar, ki je opisal njeno nadvse dinamično življenjsko pot. Povzeli pa bomo le najvažnejše podatke o življenju njegove mame in zaradi prostorske stiske še to samo iz njene zgodnejše dobe; do prihoda v London in povezave z našo župnijo.

Pokojna Vida (prva z desne) – kot zavedna Slovenka v narodni noši na eni od mednarodnih sv. maš

»Vida Zabavnik je bila rojena leta 1926 na Igu pri Ljubljani, kot tretja hčerka od petih otrok (drugi od njih je bil Ivan) Marije in Franca Zabavnika. Mati Marija je bila šivilja, oče pa cerkveni organist. Babica je bila z Gorenjske, dedek pa je bil Dolenjec. Moja mati je imela idilično otroštvo v Dolu pri Ljubljani. Kasneje se je družina Zabavnik preselila iz Dola v Ljubljano, kjer je oče dobil delo kot šolski hišnik in mesto organista v stolnici. Tam je njegov sin, mamin brat Ivan, tudi redno ministriral. Leta 1942 se je tudi v Jugoslaviji začela vojna, ko so Nemci in drugi okupatorji vdrlji z vseh strani. Leta 1944 je za pneumonijo in za posledicami trpljenja še iz 1. svetovne vojne umrl mamin oče. Šest mesecev za tem pa je bil v domobranski patrulji ubit mamin brat Ivan. Družina se je preselila na Trnovo v hišo, katere lastnica je bila mamina mati Marija, ki jo je prejela kot del poravnave propadle banke v stečaju že leta 1920, ob tem pa je pri banki izgubila 3500 zlatih ducatov.

V začetku maja 1945 se je mamina mati odločila, da sta morali moja mati Vida in njena sestra Tončka, ki je bila dve leti starejša, odpotovati v zaščito britanske vojske (na Koroško v Avstriji), medtem ko je mati Marija ostala z

najstarejšo mamino sestro Francko in najmlajšo Darinko v Ljubljani.

Ko sta bili s sestro Tončko v begunskem taborišču, je moja mati sebe in sestro predstavila kot prostovoljki za hišni pomočnici poveljstvu britanskih oficirjev. To je bilo sicer proti navodilom slovenskih duhovnikov v taborišču, vendar pa so kasneje potrebovali prav njuno pomoč pri dobavi bencina za škofov avto.

Moja mati in njena sestra Tončka sta leta 1947 z ladjo prispeli v Veliko Britanijo (Tončka je med prevozom zbolela za hudo morskbolezni – sestra Vida ji je bila edina v pomoč), kjer sta v začetku delali kot gospodinjski pomočnici. Služba v različnih družinah je obe sestri ločila za več let. Moja mati Vida je služila pri gospe Foyle, lastnici svetovno znane knjigarne »Foyles« na Charing Cross Road v Londonu. Končno sta sestri skupaj dobili delo gospodinjskih pomočnic pri bogati judovski družini, kjer pa nista bili dolgo. Od tedaj dalje sta bivali na Slovenski misiji v ulici Offley Road. Ob obisku »kraljice matere« Marije Kardjordjevič pri slovenski begunski skupnosti v Londonu in ob otvoritvi »Našega doma« na 62 Offley Road sta se Zabavnikovi sestri z njo (Queen Mother of Yugoslavia) spoprijateljili. V poznejših letih sem tudi jaz imel čast srečati »kraljico mater« Marijo, ko je prišla ob enem svojih vsakoletnih obiskov Slovenske misije in župnika Kunstlja v »Naš dom«.

Naj se naša draga dobra Vida pri Bogu spočije od vsega svojega tru-

da. Naj počiva v miru in večna luč naj ji sveti!

S. C.

Tone Knaflič iz Castleforda je tudi odšel v večnost

Naš dobri in zvesti Slovenec Tone Knaflič je odšel v večnost 9. decembra 2014. Slovo od pokojnega je bilo 23. decembra. Slovenski pogrebni obred je vodil g. Peter Kravos, slovenski duhovnik v škofiji Leeds.

Tone se je rodil 16. aprila 1927 v Stavenšici pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah kot kmečki sin. V družini je bilo šest otrok. Imel je še brata in štiri sestre. Ob koncu vojne se je, kot mnogi drugi slovenski fantje, znašel v Italiji in kasneje v Nemčiji v begunskih taboriščih.

Spomladi leta 1948 je prispel v Anglijo in dobil zaposlitev v znanem premogovnem rudniku v Worsopu. Leta 1953 se je v Mansfieldu poročil z angleškim dekletom Dorothy. V zakonu sta se jima rodila hčerka Joyce in sin Anthony. Svojo družino je Tone pogosto in rad peljal na obisk v rodno Slovenijo. Leta 1980 mu je umrla draga žena in ker se je vedno rad družil s Slovenci v Angliji, je nekaj let pozneje spoznal rojakinjo Marijo (Mici), ki je bila tudi vdova, in se z njo poročil. Živela sta srečna in zadovoljna v bližini Castleforda. Rada in vedno sta se udeleževala slovenskih maš in naših skupnih srečanj na področju severne in srednje Anglije. Pridno sta ves čas obiskovala rojake, posebno starejše in bolne, ki so bili

Pokojni Tone Knaflič z ženo Mici ob njegovi 80-letnici

MAŠE IN NAŠA SREČANJA V POSTNEM IN VELIKONOČNEM ČASU 2015

LONDON: nedelja, 8. marca, ob 4.00 pop. – 3. postna nedelja.

LONDON: VELIKA SOBOTA, 4. aprila, ob 4.00 pop., blagoslov velikonočnih jedil v kapeli Doma.

LONDON: VELIKA NOČ, 5. aprila, ob 10.00 dop., slovesna sv. maša v kapeli Doma.

LONDON: nedelja, 12. aprila, ob 4.00 pop. – bela nedelja – nedelja božjega usmiljenja.

LONDON: nedelja, 10. maja, ob 4.00 pop. – 6. velikonočna nedelja.

LONDON: nedelja, 14. junija, ob 4.00 pop. – 11. nedelja med letom.

SPOVED – če boste hoteli opraviti velikonočno spoved, pridite v kapelo vsaj pol ure pred začetkom bogoslužja.

OBISKI BOLNIKOV – v vseh krajih po predhodnem dogovoru.

raztreseni vse naokrog njunega kraja bivanja. Brcarjeva Pepca je pogosto rekla: »Vedno smo veseli, ko nas obiščeta Tone in Mici.«

Ob Tonetovem odhodu v večnost slovenski rojaki v Angliji sočustvujemo z njegovo ženo Mici, z njenimi hčerkami in vsemi domačimi. Mirko Kravos, oče duhovnika Petra Kravosa, mi je rekel: »Toneta bomo zelo pogrešali!« Naj se naš dobri Tone spočije v Bogu, ki naj mu da večni mir in pokoj.

S. C.

BENE LUKS

BRUSELJ

Decembrski utrip slovenske župnije v Beneluksu je bil zelo živahen. Tokratno poročilo je pregled dogodkov v adventnem in božičnem času. O obisku sv. Miklavža v Luksemburgu, Bruslju in Haagu smo poročali v prejšnji številki.

Tretja in četrta adventna nedelja. Na tretjo adventno nedeljo (14. decembra) smo imeli posebno slavnost v Eisdnu, kjer je bila ob 10.30 sveta maša skupaj s flamsko skupnostjo, pri maši je prepeval združeni zbor Slomšek. Po maši je sledil kratek koncert božičnih pesmi. Nato smo bili povabljeni na slavnostno

Veselo in varno v naročju svojega očeta

kosilo, s katerim je zbor Slomšek priredil tradicionalno adventno in predbožično druženje. Popoldne je bila zelo obiskana slovenska maša v hišni kapeli v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju. Podoživljali smo Miklavžev večer, ki je nedeljo prej številnim otrokom prinesel veliko veselja. Adventni čas je čas pričakovanja, božični pa čas veselja in zaupanja. Tako kot je otrok varen v naročju svojega očeta (slika to dobro pokaže), se tudi mi ob božiču izročimo rokam božje previdnosti. Prosimo za dar vere in zaupanja, da bi Boga med nami znali ustvarjalno doživljati kot Pastirja našega življenja. Slika prikazuje ustvarjalnost otrok, ki jih nedeljski evangeliji nagovarjajo in iz njih izvabljajo veselje do življenja in do prijateljstva z Jezusom (to nazorno pokaže risba o dobrem pastirju). Na četrto adventno nedeljo so se nekatere družine iz Bruslja in Luksemburga že odpravljale na pot v Slovenijo ali kam drugam za božične in novoletne počitnice. Zato smo četrto svečo na adventnem vencu prižgali v manjšem krogu.

Jezus je prišel kot dobri pastir.

Sveti večer in božič. Na sveti večer smo se ob 20. uri zbrali najprej v Genku, kjer smo začeli s slavljenjem božiča in božičnih praznikov. Zelo lepo je prepeval združeni zbor Slomšek, posamezni deli maše so bili dvojezični, saj se ta večer slovenskim vernikom pridruži tudi več flamsko govorečih oseb. Ob 23. uri pa smo nadaljevali s slavljenjem polnočnice v cerkvi sv. Kornelija v Heerlenu na Nizozemskem. Med mašo smo prepevali slovenske ljudske božične pesmi. Tudi tu se nam je pridružilo lepo število slovenskih rojakov in tudi nizozemskih vernikov, ki radi prisluhnejo blagovročnim slovenskim božičnim melodijam. Za božič je bila sveta maša ob 11. uri v zimski kapeli sv. Barbare v Eisdnu. Pri maši je ponovno prepeval združeni zbor Slomšek. Še posebej smo se spomnili pokojne Marije Sintič Bogovič, o kateri boste lahko brali v nadaljevanju. Popoldne ob 18. uri je bila božična maša v kapeli Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju.

Slovo od pokojne Marije Sintič Bogovič. Marija Sintič se je rodila v kmečki družini 3. septembra 1946 v Velikem Mraševu, na Dolenjskem. V šolo je hodila v Podbočje, vsak dan

Pokojna Marija Sintič Bogovič

se je tako podala na pot čez lepo reko Krko. Zaradi težkih ekonomskih razmer se je kot 17-letno dekle preselila v tujino, k svojemu bratu Johanu, ki je že nekaj let delal v rudniku v Eisdnu. Najprej je delala v domu za rudarje, tam je spoznala tudi svojega bodočega moža Silva. Poročila sta se leta 1967. Poročil ju je takratni župnik Vinko Žakelj, postal je tudi njun dolgoletni prijatelj. Preselila sta se v rudarsko hišico v Eisdnu in še isto leto dobila hčer Silvijo. Skupaj sta se zaposlila v dvorani Concordija v Vucht, kjer sta bila oskrbnika. Vključila sta se tudi v društvo sv. Barbare. Nekaj let kasneje se jima je

rodila druga hčerka, Mike, ki sta se je zelo razveselila. Mala družinica je živela složno, bili so zelo gostoljubni in odprti za vsakogar, ki je potrkal na njihova vrata. Pri govoru v slovo od pokojne je predsednik društva Slomšek, Stani Revinšek, dejal: »Njena ljubezen in ponos do otrok sta bila res zelo vidna, tako da smo ju vsi Slovenci zares občudovali.« Družina je bila slovensko zelo zavedna. Spet navajam Stanija Revinška iz nagovora: »Njihova hiša ob glavni cesti v Opgrimbe je bila odprta za vsakogar, Marija je vsakega postregla prijazno in pozorno, kolikorkrat je nudila gostoljubnost gostom iz Slovenije! Od članov narodnozabavnih ansamblov do pevcev in folkloristov, pa do bodočih slovenskih politikov in ministrov. Uresničila je, kar nas je učil tedanji župnik Vinko Žakelj: Bodite odprti, gostoljubni in veseli!« Ko sta obe hčeri zapustili domačo hišo in si ustanovili družini, jima je Marija veliko pomagala, veselila se je predvsem svojih vnukov in vnukinje. Lani se je pojavila huda bolezen. Čeprav v velikih preizkušnjah, je bila pozitivna, pogumna, z molitvijo je premagovala razne operacije in bolečine. Njen mož Silvo ji je trdno stal ob strani, kakor tudi obe hčerki z družinama. Na smrtni postelji je sprejela zakramente za umirajoče. Umrla je v Genku, 26. novembra 2014.

Župnik, dr. Zvone Štrubelj

FRANCIJA

PARIZ

Mnogi člani naše slovenske skupnosti v Parizu so se 28. novembra udeležili podelitvi nagrade »Prix du Meilleur livre étranger« (najboljša tuja knjiga) slovenskemu pisatelju Dragu Jančarju za roman »To noč sem jo videl«, ki je v francoščini izšel pod

naslovom »Cette nuit, je l'ai vue« pri založbi Phebus. Nagrado podeljuje združenje francoskih kritikov in založnikov. Pisatelj Drago Jančar pa je bil nominiran še za dve drugi nagradi, »Prix femina« za tujo literaturo in nagrado mesta Cognac.

Na dan Miklavževega godu, v soboto, 6. decembra, se je lepo število rojakov udeležilo miklavževanja v

Prizor o »Izgubljenem sinu« pred miklavževanjem. Igralce na kitari spremlja dr. Maximilijan Valant, ki je igrico režiral. Slika (na steni desno) je delo slovenske slikarke v Parizu, gospe Marjance Savinškove.

Med obiskom Miklavža pri družini Ramond-Ložar

rezidenci Slovenskega veleposlaništva, ki sta ga letos skupno pridelala Slovenska katoliška misija in Slovensko veleposlaništvo v Franciji. Za sprejemnima pozdravoma veleposlanice gospe Veronike Stabej in župnika Aleka Zwittera smo prisluhnili klavirski točki, ki sta jo odigrala Helena in Aleksander Radigue. Sledil je prizorček o »lžgubljenem sinu«, ki so ga odlično odigrali udeleženci dopolnilnega veroučnega tečaja v Chatillonu. Po abecednem redu so igrali Aleksander, Ema, Helena, Katica, Lili-Kiara, Maxim in Simeon. K prizoru so spadali tudi izvorni muzikalni vložki bogoslovca Marka Pavliča na temo »Vrnil se bom k Očetu«, ki jih je izvajal s spremljavo na kitaro. Za prizori je nastopil Miklavž, ki je zbrane pozdravil z nagovorom,

izpeljanim po tekstih izseljenskih pesnikov, himne Marka Kremžarja »Slovenija v svetu« in »Čudežni cvetovi« Franceta Papeža, s katerim je hotel poudariti vseslovenski značaj tokratnega Miklavževega obiska. Pred deljenjem daril so otroci prosili Miklavža, naj govori samo v slovenščini. Miklavž je tej prošnji ustregel in otrokom povedal še božično pravljico francoskega pravljicarja Rubena Saillensa o »Čevljarju Martinu«, ki jo je kasneje povzel pisatelj Lev Tolstoj in je tako postala svetovno znana. Pravljico navdihuje evangelijsko izročilo po sv. Marku (25,31–46): »Kar koli ste storili nemu od teh najmanjših, ste meni storili.« Otroci so pridno odgovarjali na Miklavževa vprašanja, Katica pa je korajžno recitirala »Pikapolonico«. Od Miklav-

Priliti bo treba še nekaj smetane, ker jo je preveč ostalo na prstkih in sladkosnednih jezičkih!

Slaščičarji pred sladko hišico Janka in Metke in ob kuharski učiteljici, gospe Evi Sutličevi.

ža smo se poslovili s pesmijo »Sveta noč« in za tem so bili navzoči vabljeni k prigrizku, ki ga je pripravilo veleposlaništvo. Letos je Miklavž obiskal tudi posamezne družine, kjer se zaradi bolezni niso mogli udeležiti sprejema na veleposlaništvu.

Z lepo udeležbo je bila v nedeljo, 21. decembra, sveta maša v Slovenskem domu v pariškem predmestju Chatillon, ki jo je daroval župnik Alek Zwitter. Po maši smo se zbrali pri kosilu, ki ga pripravi Slovenska katoliška misija vsako tretjo nedeljo v mesecu. Ponovno sta se pri tem srečanju izkazali požrtvovalnost in kuharska spretnost gospe Evi Sutličeve.

V soboto, 20. decembra, je potekal tudi kuharski tečaj za otroke. Vodila ga je gospa Eva Sutlič s po-

močjo mamic nadobudnih kuharjev. Ker je bilo v soboto premalo časa, da bi dokončno sestavili hišico Janka in Metke, so mladi kuharji nadaljevali z gradnjo kolača v nedeljo po kosilu.

Na sveti večer se nas je lepa skupina udeležila vigilije in božične polnočnice, čeprav smo zaradi praktičnih razlogov proslavili Gospodovo rojstvo. Med vigilijo sta nas osvojila Valantova Maxim in Simeon z razmišljanji ob molitvi »očenaša«. Pred mašo smo prejeli blagoslov Najsvetejšega. Božično vzdušje nas je po maši zbralo v prostorih Slovenskega doma, kjer smo okusili pripravljene dobrote in tudi cenili delo naših mladih »chef patissiers« (slačičarjev)!

JaZ

FREYMING-MERLEBACH

Leto 2014 se nam izteka, danes je nedelja, 7. december. Prižgali smo že drugo adventno svečo, ki naznanja, da se nam bliža prihod Odrešenika sveta. Preživeli smo tudi zadnjo nedeljo leta ob celodnevem srečanju. Pri sv. maši smo se duhovno okrepčali, v dvorani, ki se je napolnila z gosti, pa tudi telesno.

Ker si jubilejne obletnice naših zvestih članov sledijo, smo pri srečanju z velikim veseljem čestitali gospe **Odile Deželak**, saj je 9. decembra praznovala 80. rojstni dan.

Ker je gospa Odile v mesecu septembru preživela težko operacijo srca, smo ji iskreno čestitali z naslednjimi vrsticami: Veseli smo, da ste danes med nami, saj nas življenje vedno opominja, da smo le to, kar Bog namerava z nami in nas opozarja, da smo njegovi. Odile, vi ste tudi naši. Ne bi želela, da dobite občutek, da si Vas lastim, samo to želim, da v srcu čutite, da ste nam zelo dragi in vam želimo veselja, zdravja in zadovoljstva v vašem družinskem življenju – med Vašimi najdražjimi – soprogom Wendelnom, sinovi, ki so studenec vaše sreče, in vnuki, ki

Vam poklanjajo tisto ljubezen, ki je neusahljiva.

Ni besed, s katerimi bi lahko zaobjela našo hvaležnost za vse, kar prihaja od Vas, gospa Odile. Za vso pomoč, ki nam jo izkazuje, za vaše dobrote, ki nam jih prinašate ob srečanjih, katere uživamo kot sladkosnedeži že s pogledom. Niso samo dobre, so tudi občudovanja vredne. In iz vašega plemenitega značaja prihajajo tudi modri nasveti, ki so nam dragoceni. Gospa Odile, nešteto želja se je zbralo v skupni šopek, da Vam ga poklonimo kot prijatelji, ki Vam želimo še mnogo mnogo let srečnega, zdravega življenja in topline v domačem vsakdanu. Bog naj Vas spremlja v vseh morebitnih težavah, ki niso nikomur prihranjene.

Po kosilu smo postali vsi nestrpni ob pričakovanju sv. Miklavža. Prišel je med nas ob 15. uri. Kako zelo smo se ga razveselili, je težko opisati. Otroci in vse občinstvo v dvorani smo ga sprejeli spoštljivo, kot se spodobi sprejeti tega velikega dobrotnika vseh ljudi. Otroške oči so zažarele in s pričakovanjem zrle na vrečke dobrot, ki jih je prinesel in poklonil sv. Miklavž. Ni se dolgo zdržal, ker ga je čakalo še veliko obi-

Osemdesetletna Odile Deželak obhaja svoj rojstni dan ob spremstvu soproga.

Miza prijateljstva na slovenski misiji v Merlebachu

Praznovanje sv. Barbare v župnijski dvorani v Méricourtu

Zbrani ob Novorojenem na božični večer v Merlebachu

Na božični večer še kuhano vino in domače pecivo za vse navzoče

skov. Pozdravil nas je prisrčno z besedami »nasvidenje prihodnje leto«. Razšli smo se veseli ob lepo preživeti nedelji, prepojeni z bogatimi trenutki dneva. Za tem praznovanjem so nam zdrsnili decembrski dnevi, obarvani z veselim pričakovanjem Gospodovega rojstva.

Na sveti večer ob 18. uri se je kapela sv. Jožefa napolnila z verniki. Pesem Sveta noč je objela vsa srca z milino božične skrivnostne noči. Odmevala je kar v treh jezikih: slovenskem, nemškem in francoskem. Pevci pevskega zbora Jadransko so priskočili na pomoč, da je lepo zmagoslavno petje donelo po kapeli. Hvala vsem pevcem za tovrstno pomoč.

Po končani sv. maši smo vsi prisotni na povabilo gospoda župnika Kamina odšli v zgornje prostore dvorane na kozarček toplega vina. In tudi

posladkali smo se ob božičnih dobrotah. Hvala vsem za to odlično idejo. Ob veselem prijateljskem vzdušju v dvorani so želje za lepo praznovanje praznikov krožile v veselju in božjem blagoslovu božične noči.

V novem letu naj naše tople želje dosežejo vse slovenske rojake širom sveta – za srečno in blagoslovljeno leto 2015.

Jožica Curk

MÉRICOURT

V Adventnem času smo se na severu zbrali v soboto, 6. decembra, v naši slovenski kapeli rue de Lens. Obisk je vedno za te kraje zadovoljivo lep. Nekateri so prispeli celo iz pariškega obrobja. Na oltar smo položili vse naše namene in se v molitvi povežali v pričakovanju Emanuela. Z mano je delil vožnjo zvesti Jacky Zapp, ki

je naš organist v Merlebachu in nas je tudi pri tem bogoslužju spremljal s harmonijem, ki kljub starosti še ne sopiha preveč in je lepa podlaga za ljudsko petje. Po maši so nekateri odhiteli na svoje domove, z ostalimi pa smo napolnili veliko sejno sobo in tam v prijetnem razgovoru

poromali v čase, ko so tem krajem dali dnevni pečat rudarji in njihovo trdo, a lepo družinsko življenje. S prisrčno večerjo smo počastili tudi našo zavetnico rudarjev sveto Barbaro. Naslednjič se dobimo za svete tri kralje.

delegat Jože Kamin

HRVAŠKA

PULJ

Minevanje časa, ki mu komaj sledimo, je neizbežno: zakorakali smo že v december, v adventni čas, mesec premišljevanja in mesec priprav na rojstvo Jezusa. Za nami je že tretja adventna nedelja, ko smo prižgali tretjo svečko na adventnem venčku v vseh cerkvah. Prav tako tudi v številnih domovih Slovencev po svetu in tudi v rodni Sloveniji. Vse več pozornosti je namenjene božiču, tako med ljudmi kot po radiu, televiziji in časopisih. Zahvala gre Njemu, ki nam daje moč in upanje ...

Izdelava adventnega venca iz zimzelenega rastlinja, spleten venec s štirimi svečami, ki simbolizirajo štiri adventne nedelje, ustvarja posebno vzdušje in služi kot okras in liturgični simbol adventnega časa. Slovenci smo prevzeli adventni venec v osemdesetih letih 20. stoletja od

germanskih narodov. Okrogla oblika venca pomeni popolnost in večnost, zimzelene vejice pa govorijo o življenju. Štiri sveče imajo posebni simbolni pomen in predstavljajo štiri mejnike, kot so stvarjenje, učlovečenje, odrešenje, konec sveta; pa tudi vse štiri strani neba in letne časa ter človekovo življenje. Prižiganje sveč omogoča vedno več svetlobe v prostoru in ponazarja bližino rojstva Jezusa Kristusa ter vedno več svetlobe v našem življenju, še posebno v odnosu drug do drugega ...

Tudi kreativke SKD Istra Pulj so se pridružile temu doživljanju svetlobe z izdelavo domačih adventnih venčkov, božičnih čestitk, okraskov za božično drevo in jasic iz gline. Ročno izdelani adventni venec krasi tudi Slovenski dom v Pulju, kjer je prva prižgana sveča ustvarila posebno vzdušje in luč ljubezni v prostoru kot v vseh srcih članov, ki dom obiskujemo in v njem delujemo.

Cerkveni pevski zbor župnije sv. Lovra v Premanturi na praznik sv. Cecilije

Encijan v Banskih dvorih v Banjaluki

Božični koncert Encijana v prelepi cerkvi sv. Nikolaja v Novem mestu

Če se vrnem še v mesec november: 5. novembra je bilo odprtje fotografske razstave Alojza Orla v naši društveni galeriji in še na 45 različnih mestih v Pulju. Ta ogromen opus je zapustil fotograf, Slovenec, ki je deloval v Pulju pol stoletja. Razstava je imela humanitarni značaj. Izkupiček od prodaje fotografij je bil namenjen za prenovo oddelka psihiatrije v puljski bolnišnici. Sama razstava je bila na ogled do 19. novembra.

6. novembra je dnevni časopis Glas Istre objavil enkratni članek z naslovom »Encijan završio pjevački maraton kroz tri države« in fotografijo zbora s koncerta v dvorani Banskih dvorov v Banjaluki. Zbor je v treh državah izvedel šest koncertov in v 45 dneh prevozil več kot 2300 km.

Naše društvo je 22. novembra gostilo člane Kulturnega društva Leskovec pri Krškem, ki so izvedli gledališko predstavo. Po predstavi je sledilo prijetno druženje ob slovenski glasbi, pesmi in plesu.

Novembra, na praznik sv. Cecilije (mučenke in zavetnice cerkvene glasbe, glasbenikov, izdelovalcev glasbenih instrumentov, pevcev, izdelovalcev orgel in pesnikov), je bila

revija cerkvenih pevskih zborov v Pulju v samostanski cerkvi sv. Frančiška. Bilo je enkratno, veličastno in nepozabno. Sodelovalo je enajst zborov, med njimi tudi manjši pevski zbor iz župnije sv. Lovra iz Premanture v Istri, v katerem sodeluje tudi nekaj Slovencev ter še pevci iz vasic Pomer in Banjole, ki spadata pod isto župnijo. Župnijo sv. Lovre že deset let uspešno vodi župnik Joel Catary iz Venezuele.

Sredi novembra smo se člani društva SKD Istra Pulj udeležili nepozabnega izleta v domovino, na Štajersko v Celje. Hkrati je bil to zahvalni dogodek za letošnje delo, trud in vztrajnost mešanemu pevskemu zboru Encijan in neutrudni umetniški vodji Paoli Stermotič.

Decembra nas je obiskal tudi sv. Miklavž. Za otroke je bila izvedena predstava Teatra Cizamo iz Ljubljane. Po predstavi je sledilo druženje sv. Miklavža z otroki, ki jih je tudi obdaril, jim izrazil božje varstvo ter jim obljubil ponovni obisk v naslednjem letu. Kot vedno se je v darilni vrečki znašla za vsakega otroka primerna knjiga v slovenskem jeziku.

Po nastopih v oktobru se je Encijan intenzivno pripravljal na božični koncert v Novem mestu. Izvedli smo

ga v stolni cerkvi sv. Nikolaja 19. decembra 2014. Kljub dvomesečnim pripravam je bilo vzdušje v avtobusu zadržano le za nekaj časa. Prispeli smo v župnišče cerkve sv. Nikolaja med prijazne gostitelje in trema je izginila.

Zvonovi so oznanjali sv. mašo, udeležili smo se je in objelo nas je čarobno praznično vzdušje tretje adventne nedelje in nagovor gospoda župnika Fabijana. Po blagoslovu je vse navzoče povabil na božični koncert ženske vokalne skupine Mezzo. Zvoki orgel in čudoviti glasovi so nas vse popeljali v božično ugodje in nastopajoče so požele zaslužen aplavz.

Po izvedbi ljudske pesmi Ura je polnoči je vokalna skupina Ad hoc predstavila zbor Encijan iz Pulja. Težko je ugotoviti, katera pesem iz programa se je bolj dotaknila poslušalcev.

Zadnja pesem, Jingle Bells in encijanci s kapami Božička so izzvali buren aplavz, navdušenje vseh prisotnih, enkratno božično doživetje in dodatek Stille Nacht. Občutki tega nepopisno lepega večera nas bodo še dolgo spremljali. Koncert sta povezovala Jasmina Ilič in Branko Velimirovič.

Glasbena spremljava: Sandro Vešligaj, klavir, Alen Belullo, kitara in mandolina in Srečko Savretič, violina. Posebne hvale je bila deležna umetniška voditeljica, dirigentka Paola Stermotič.

Naslednji dan so člani zbora obiskali Ljubljano in jo podoživeli kot okrašeno lepoticu v tem predbožičnem času.

S tem koncertom se obveznosti zbora za letošnje niso končale. Že 19. decembra smo bili povabljeni na božični koncert, ki so ga izvajali zbor Encijan in puljski renomirani zbor Matko Brajša Rašan v tukajšnji cerkvi sv. Antona.

29. decembra pa je sledil humanitarni koncert za varovance puljskega doma upokojencev Alfredo Štiglic.

Dragi rojaki in rojakinje, dragi Slovenci in Slovenke v domovini: želimo vam srečno novo leto 2015: naj nas družijo božja ljubezen, slovenska beseda, prijateljstvo in solidarnost drug do drugega ter zdravje, sreča in uspehi v osebnem in poslovnem življenju. Enako želimo Rafaelovi družbi, ki nam omogoča poročanje in branje Naše luči v slovenskem jeziku po vsem svetu.

Ivanka Koletnik

NE M Č I J A

AUGSBURG

Božičnica v Augsburgu

Lepo število slovenskih rojakov se je odzvalo vabilu župnika Kutina na božičnico v petek, 12. decembra. Župnijski sodelavci, člani pevskega zbora, folklorne skupine in društva Drava so v prijetnem vzdušju skupaj preživeli večerne ure, ki so se podaljšale krepko čez polnoč. Adventna duhovna misel je na začetku vse pritegnila k umirjenosti in poslušanju. Župnik Roman je ob tej priložnosti spomnil tudi na vse pomembne prireditve v letu 2014. Pevskemu zboru in folklorni skupini se je zahvalil za trud in žrtve ter

spodbujal, da bi se tudi v bodoče z zavihanimi rokavi lotevali vseh nalog na omenjenem kulturnem področju. Sledila jeokusna večerja in druženje ob glasbi harmonike in prepevanju lepih slovenskih narodnih pesmi.

Miklavževanje v Ravensburgu

V soboto, 13. decembra, je sivobradi Miklavž obiskal skupnost v Ravensburgu. Pred njegovim prihodom je bila najprej sveta maša. Župnik je v pridigi izpostavil tiste temelje, na katerih je pred davnimi stoletji škof Nikolaj, po domače Miklavž, gradil svoje življenje. Trudil se je živeti po Jezusovem vzoru. Prepojen z božjo

ljubeznijo in globoko vero je pristopal k revnim, jim pomagal in dajal čutiti, da ima za vsakega odprto srce. Njegov zgled dobrote je postal

nesmrten. Po maši so v dvorani sv. Miklavža nestrpnost čakali tako otroci kot tudi odrasli. Naenkrat je glas zvončkov v rokah angelskih spre-

Tudi angelček je v Augsburgu prejel darilo.

Na božičnici v Augsburgu

Erika Strmšek s svojo družino

Slavljenka je pazljivo poslušala, kar so ji recitali in zapeli.

mljevalcev naznanil, da je težko pričakovani dobrotnik pred vrati. Ko je vstopil v dvorano, so se vsi umirili. Spoštljivo je vse lepo pozdravil, nato pa, kot je v navadi, najmlajše in vse pridne obdaril. Ob odhodu je obljubil, da bo prihodnje leto spet prišel.

Darinka Šabeder praznovala 60. rojstni dan

V Oberstdorfu je 3. decembra 2014 izpolnila 60 let življenja Darinka Šabeder. Z možem Vladom vsako leto pogostita vse udeležence smučarske maše. Po svoji dobroti in postrežljivosti sta znana daleč naokrog. V

soboto, 20. decembra, je slavljenka povabila prijatelje in znance v Oberstdorf in z njimi obeležila okroglo obletnico. Vsi povabljeni so se najprej zbrali k dvojezični slovensko-hrvaški maši, nato pa šli v gostišče v bližini znanih skakalnic v Oberstdorfu. Bogato pogrnjena miza, glasba, petje, recitacije, nastop čarodeja Jožeta Erjavca in šaljivi skeči so izpolnili ure prijetnega praznovanja. Skupni imenovalec vseh izrečenih voščil bi lahko povzeli v stavek, naj Bog daje Darinki zdravja, sreče in zadovoljstva še na mnoga leta.

R. Kutin

BERLIN

December je bil bogat z različnimi prireditvami in praznovanji. Miklavževanje s pro-

gramom Slovenskega dopolnilnega pouka in učiteljice Magdalene Novak, nagovorom veleposlanice Marte Kos Marko ter obdarovanje otrok s strani Miklavža je izjemno uspelo.

Slovenski otroci po maši

Marinka Bačovnik z možem in vnuki ob rojstnem dnevu

Veleposlaništvo je v moji nemški županiji sv. Norberta organiziralo zelo lep koncert ob obisku slovenskega

zunanjega ministra gospoda Karla Erjavca in ob državnem prazniku. Veleposlanica Marta Kos Marko nas je lepo nagovorila in pozneje pogostila. Tudi minister je imel zelo spodbuden govor in za vse nas si je vzel veliko časa. Božično-novoletni prazniki so bili odlično obiskani in pravo veselje vsem.

HAMBURG

Meseca decembra veliko naših ljudi praznuje osebni praznik. Poleg tega imamo skupno božično spoved in slavlje. Zbere se veliko ljudi – tudi ob izjemno bogatem bifeju, tako da so prostori že kar premajhni. Res je pravo veselje prihajati v tako lepo organizirano skupnost, kjer da vsak vse od sebe, samo da je vedno lepše.

V sredini ponosna mama Lilijana s hčerkama Leno in Majo

Slavljenki v decembru

ASEL/ HANNOVER

Tokrat smo se izjemoma zbrali zadnjo nedeljo v mesecu, ker je naša glavna organizatorica te skupnosti, Silva Weber, praznovala rojstni dan. Toliko nas ni bilo še nikoli. Vsi smo ji že pri maši zaželeli zdravja. Vsi so ji z veseljem pomagali pri pripravi in izvedbi te izjemno lepe prireditve.

Silva res lepo skrbi, da imamo tako lepo cerkev in prostore in velikokrat smo tudi ob toplem vremenu gostje v njihovem vrtu. Njen mož Günter in tast Heinrich ji stojita ob strani, kakor tudi otroci Mihaela, Marko in Benjamin.

Župnik Dori

Slavljenka Silva Weber s Stankom in Dorijem

ESSEN

V našem župnijskem listu »Med nami povedano« so napovedani dogodki v naših skupnostih in nekateri od teh so omenjeni v »Naši luči«. Po tej poti lahko bralci po vsem svetu preberete, da se tukaj marsikaj dogaja. Res, vedno manj nas je, a še imamo dobro voljo in željo, da nadaljujemo z lepimi izročili, ki so tukaj v navadi.

V januarski številki je bilo kar veliko naših poročil, ni pa bilo omenjeno martinovanje v Essnu. Po maši smo se zbrali v župnijski dvorani in doživeli lepe družabne trenutke, čeprav nas ni bilo veliko.

MOERS – Miklavževanje

V soboto, 6. decembra, se je v cerkvi zbralo nekaj več ljudi. Bilo je celo nekaj mladih družin z malimi otroki,

kar se tukaj sicer ne dogaja. Po maši smo se preselili v Don Boskov dom. Tam so bile mize zelo lepo obložene z mnogimi sladkimi dobrotami. Za to se imamo seveda zahvaliti našemu zboru »Slovenski cvet«. Tukaj so bili tudi tisti starši z malimi otroki, ki jih ni bilo v cerkvi. Sv. Miklavž je bil dober srčen in je obdaroval vse otroke, kakor so mu starši »naročili«. Tudi gospodu župniku je – kakor vsa leta – izročil lepo darilo.

Otroci so se z veseljem postavili ob Miklavžu za skupinsko sliko. Po Miklavževem odhodu v »garderobo« so prijazni ljudje od zbora »Slovenski cvet« postregli z okusno večerjo. Sledil je prijeten večer. Tudi za domačo glasbo je bilo poskrbljeno.

WETTER

V decembru imamo slovensko mašo že na drugo soboto. Letos je bilo 13.

decembra zopet nekaj posebnega. Naša vrla mežnarica Marija Cuznar praznuje svoj 65. rojstni dan. Je pa bilo tudi njeno neuradno slovo, ker bo v februarju upokojena. Vedno je z možem Janezom lepo skrbela, da smo imeli pripravljeno dvorano za srečanje po maši. Tudi domači župnik se je v tej skupnosti dobro počutil in je rad prišel med nas po končanih sobotnih obveznostih. Tako je prijazno obljubil, da bomo tudi po Marijinem odhodu v župniji in v dvorani vedno dobrodošli. Tega smo veseli, saj so ta srečanja vedno zelo prijetna. Tudi letos je Miklavž pri Mariji Rostohar za našega župnika pustil bogato vrečko z darili. Ena vrečka je bila namenjena tudi našemu mlademu organistu Davorinu.

Na poti iz Wettara sva se z Davorinom ustavila še pri društvu Bled, kjer so tudi imeli Miklavža. Tukaj so sodelovali otroci iz dopolnilne šole slovenskega jezika, ki ga vodi učiteljica Martina Tomšič. Ti otroci – razen zelo redkih izjem – nikoli ne vidijo cerkve znotraj. Res pa je, da so tukaj ljudje bili res ganjeni, ko so slišali 4-letno Jolie Gračnar, kako je pred Miklavžem brez napake zmolila očenaš.

KREFELD

Ta dan se je v cerkvi zbralo še več ljudi kot običajno. Po maši je namreč sledilo zelo lepo adventno-božično srečanje. Društvo »Slovenski zvon«, ki ga vodi Rozina Lovrenčič, se je zopet izkazalo zelo gostoljubno. Bil je tudi uvodni program, za katerega je poskrbela učiteljica Martina. Praznovanje je oplešala naša organistka Danica Ban. Kdor je le zmožel, se je pridružil lepemu petju – v glavnem so že bile na vrsti božične pesmi, čeprav nekoliko prej, pa tudi nekatere narodne. Tudi to skupnost moram pohvaliti, da so – kot vsako leto – izročili svojemu župniku lepo darilo.

MOERS

Na sveti večer se je v cerkvi sv. Jožefa zbralo zelo lepo število vernikov. Takšnega obiska ni bilo pri nobeni drugi božični maši v naši župniji. Tudi petje je bilo izjemno. Že pred začetkom svete maše so v cerkvi sv. Martina odmevale mile božične melodije. Ob podpori orgel in organistke Danice so se med mašo slišali ubrani glasovi precejšnjega števila članov in članic zbora »Slovenski cvet«, pa tudi drugih navzočih. Vedno je lepa tale maša svetega večera v Moersu. Navzoči so bili rojaki tudi iz drugih skupnosti, kot npr. iz Krefelda, Essna, Hildna. Tudi mnogi prijatelji drugih narodnosti se nam pridružijo, saj so navdušeni nad lepimi božičnimi pesmimi.

OBERHAUSEN

Na božični dan se je v kapeli bolnišnice sv. Klemena zbralo toliko ljudi kot v Essnu pri dnevni maši. Tega smo bili veseli in vsi smo lepo doživeli Gospodovo rojstvo. Tukaj imamo slovenske maše na nekatere druge nedelje v mesecu. V zadnjem času se jih je udeleževalo zelo malo ljudi, pa je bilo postavljeno vprašanje, ali naj sploh še napovedujemo te maše, če pa pride morda le pet ali še manj ljudi.

HILDEN

Tukaj slovenski župnik nikoli nisem razočaran nad obiskom. Iz široke okolice ljudje radi prihajajo k sveti maši, njej pa sledi prijateljsko srečanje v župnijski dvorani. Tako je bilo tudi na sam božič. Ko so imeli svojega duhovnika g. Mlakarja, so lahko imeli »pravo« polnočnico. Zdaj pa je to nemogoče, ker sem uradno »essenski« župnik. Tako je Hilden postal »podružnica«. Po številu vernikov pa dejansko prednjači. Kot skoraj vsako četrto nedeljo v mesecu je bila tudi na sam božič sveta maša ob 16. uri. Navzočih je bilo dvakrat toliko lju-

Miklavževanje v Moersu

Hilden, božič 2014

Tudi po maši se imamo tudi lepo.

di kot v Essnu ob 9.30. Ob orgelski spremljavi našega mladega organista Davorina je mogočno odmevalo ljudsko božično petje. Po maši so se ljudje radi ustavili v župnijski dvorani ob prinesenih dobrotah, zlasti pa ob prijateljskem klepetu, pa tudi petju.

CASTROP-RAUXEL

Na praznik sv. Štefana se vsako leto zberemo k božični maši tudi v tem mestu, kjer imamo sicer slovensko mašo običajno na prvo nedeljo v mesecu. Tukaj se zberejo rojaki, ki sicer prihajajo tudi v Wetter na četrto soboto v mesecu. To je lepa skupnost prijaznih ljudi. Tokrat smo bili zbrani skoraj vsi, kar nas je še ostalo po tem, ko so se nekateri vrnili v domovino ali odšli v večnost. Kot pevci smo bolj šibki, a to nadomesti naš organist Davorin.

Essen in Moers – dan slovenske kulture – vabilo

V Moersu bomo praznovali **22. februarja s sveto mašo ob 16. uri v cerkvi sv. Jožefa**. Po maši in programu se bomo preselili v Don Boskov dom.

V Hildnu bo izjemoma sveta maša **3. nedelje – to je 15. februarja**. Morda bomo zmogli tudi kakšno recitacijo Prešernovih poezij.

V Essnu bomo **8. marca praznovali dan staršev**. Po sveti maši v cerkvi Janeza Krstnika se bomo preselili v dvorano Društva Bled, kjer bo kratek kulturni program in nato prijazno druženje s pogostitvijo. Sodeluje tudi zbor »Slovenski cvet«.

Lojze Rajk, župnik

Jaslice v Darmstadt, kapela hrvaške župnije

vrsto let pripravili kosilo oziroma nekakšno adventno srečanje po nedeljski maši, ki je trajalo kar nekaj ur. Vsekakor je bilo lepo in prijetno tako v Mainzu kot Frankfurtu.

Božično praznovanje v naših skupnostih je potekalo v dosti ugodnem vremenu. Prisotnost pa je sploh značilna za naše skupnosti: nekateri odpotujejo v domovino ali

tudi kam drugam, mnogim starejšim pa seveda nočne ure in starost ne omogočajo več prihoda.

Že konec oktobra je umrl **Edvard Malek** iz Frankfurta, pokopan pa je bil šele v začetku decembra (v zelo slabem vremenu) na južnem pokopališču v Frankfurtu. Naj počiva v miru!

rem

Zajtrk na Miklavževo nedeljo v Lichu

FRANKFURT

Adventni čas je vedno tihi in skrivnostni čas pričakovanja za vse, odrasle in otroke. Toliko bolj velja to za začetek decembra, ko začne svoje potovanje obiskov in obdarovanj dobrotnik sveti Miklavž. Seveda mora svoj urnik prilagoditi nam in našim skupnostim, da nas lahko čim več obišče in obdari. Tako je storil tudi letos, ko je dan po svojem godu bil na obisku v skupnosti v Frankfurtu. Teden dni kasneje pa je bil zopet med nami, in sicer v Mainzu. V Frankfurtu je našel kar kopi-

co otrok in njihovih staršev, pa tudi ostali, ki smo bili prisotni, smo bili deležni njegove pozornosti in obdaritve. Seveda so otroci Miklavžu z nastopi prikazali, kaj delajo v slovenski dopolnilni šoli ali pri pouku na evropski šoli. Nastop pa je potekal seveda pod vodstvom učiteljice Natalije Robnik. Vsak je bil obdarovan, otroci z vrečko z darili, odrasli pa z enim jabolkom. Tudi za skupnost v Lichu je Miklavž pripravil darila in jih po župniku razdelil vsem prisotnim. V Mainzu sicer ni našel ravno veliko otrok, vse skupaj pa je prav tako obdaroval. Odrasli pa so tako kot že

MÜNCHEN

Pričakovanje in praznovanje Rojstva. Za praznike Gospodovega rojstva je bilo v naših skupnostih nekaj manj obiska, kot je običajno med letom. Pač pa smo doživljali prav lep obisk v adventnem času posebej v Münchnu. Na tretjo adventno nedeljo to vedno še posebej pride do izraza iz več razlogov. Navadno to nedeljo poje zbor in adventne pesmi so tako lepe, polne pričakovanja in zaupanja. Tudi nemški verniki se nam radi pridružijo. Sicer pa je bilo tudi med prazniki nekaj več ljudi pri mašah posebej v cerkvi Svetega Duha. V župnijski kapeli, kjer je maša za praznične dneve med tednom, pa je udeležba manjša.

Prijetno vzdušje adventnih nedelj in božičnega praznovanja se je čutilo tudi v Ingolstadt, kjer je maša vsako nedeljo. Tokrat pa je bilo slovensko bogoslužje v cerkvi sv. Monike tudi na vse praznične dni božične

dobe. Župnik Marjan Bečan je povabil farane, ki za praznike niso odšli domov ali kam drugam, in vabilo se je obrestovalo. Veliko članov naših skupnosti je pač ta čas odsotnih, preblizu je Slovenija in domači kraj, kjer je praznovanje še vse bolj slovensko, saj združi sorodnike in družinske člane. In vendar se je pokazalo, da je treba nakloniti večjo pozornost tudi občestvu, ki ostane tu in se kljub manjšemu številu veseli obhajanja praznikov v slovenskem jeziku. Proti koncu meseca čaka Ingolstadtsko skupnost še en dogodek, ki mu bo treba posvetiti nekaj več pozornosti. Župnijo, kjer gostujemo, bo obiskal krajevni škof iz Eichstätta, msgr. Gregor Maria Handke, ki bi se ob tej priložnosti rad srečal tudi z dvema narodnima skupnostima priseljencev, Slovenci in Španci, ki imata svoje prostore v župniji sv. Avguština. Kako je bilo, pa bomo lahko zapisali naslednjič.

zpj

Miklavževa nedelja v dvorani v Frankfurtu

STUTTGART

Adventne delavnice za otroke in starše

V adventnem času smo v naši župniji pripravili delavnice za otroke in starše sobotne šole in verouka, kjer so izdelovali piškote za prihod svetega Miklavža. Delavnic se je udeležilo deset družin. V nedeljskem popoldnevu so starši in otroci izdelovali in pekli piškote, ki so jih potem prodajali na miklavževanju. Adventne delavnice so zelo lepo uspeli, saj so se starši in otroci imeli prijetno v skupnem delu in druženju. Po končanem delu smo se vsi skupaj odpravili v cerkev, kjer smo imeli nedeljsko sveto mašo. Takšnih in podobnih delavnic si želimo še več, kajti za našo slovensko skupnost je še kako pomembno skupno delo in druženje za rast medsebojnega povezovanja in sodelovanja.

Obisk svetega Miklavža

V začetku meseca decembra, ko praznujemo god svetega Miklavža, smo v naši župniji v Stuttgartu in po podružnicah v Böblingenu, Pfullingenu in Heilbronn zelo slovesno praznovali god tega velikega krščanskega svetnika. Na začetku smo imeli skupaj sveto mašo, pri kateri se je zbralo lepo število naših ljudi, ki so po molitvi in mašni daritvi prosili božjega blagoslova za naše življenje. Nato smo se preselili v dvorano pri cerkvi in ob skupnem druženju čakali prihod svetega Miklavža. Otroci in starši so pripravili tudi krajši kulturni program, ki je vsem nam obogatil naše skupno praznovanje. In nato je med nas prišel sveti Miklavž skupaj s svojim angelom in dvema parkljevma, ki sta nagajala njemu in nam vsem. Sveti Nikolaj je najprej nagovoril vse navzoče, še posebej pa otroke in njihove starše. Skupaj smo zmolili nekaj molitev. Koš z darili, ki so čakali pridne otroke, se je povsod hitro spraznil. Vsako leto je Miklavžev-

Adventne delavnice s piškoti

vo praznovanje nekaj posebnega, saj zgled krščanske dobrote znova in znova nagovori krščanskega človeka.

Zaključek pevskih vaj zbora Obzorje

Tik pred koncem koledarskega leta je naš cerkveni pevski zbor Obzorje imel zaključek pevske sezone, saj se je v celem letu nabralo zelo veliko dogodkov, na katerih so aktivno sodelovali in bogatili naše prireditve s svojim petjem. Skozi celo leto so pridno peli pri svetih mašah v Stuttgartu in po naših podružnicah. Skupaj s svojim župnikom so se udeležili cerkvenih pogrebov naših rojakov, kjer so s pesmijo pospremili pokojne k večnemu počitku. Bili so prisotni tudi pri vseh kulturnih prireditvah ob različnih državnih in cerkvenih praznikih, in z lepim petjem dvigali nivo našega druženja. In vsak torek v mesecu so imeli redne tedenske pevske vaje, kjer so se pripravljali na različne pevske nastope. Vsako leto se tudi udeležijo pevskega seminarja v Nonenhornu pod vodstvom prof. Ivana Florjanca in župnika Romana Kutina. Že nekaj let pevski zbor vodi leva Sarja, ki naše pevke in pevce pridno zbira iz teden v teden in z njimi preživi zelo lepe trenutke, saj so vse pevke in pevci zelo dobrega srca in vedno dobre volje in čas med petjem jim hitro mine.

Blagoslov stanovanja

V adventnem in božičnem času po stari krščanski navadi slovenski verniki pokličejo duhovnika za blago-

Blagoslov stanovanja pri gospe Martini Arko

slov stanovanja, ki vernim veliko pomeni. In tega lepega dogodka si je zaželela tudi gospa Martina Arko. Na njeno povabilo sem se z veseljem odzval, ker vsak blagoslov, ki ga podelim kot duhovnik, je tudi zame veliko duhovno bogastvo, saj je moje poslanstvo prinašati blagoslov vsem ljudem. Pri gospe Martini smo imeli blagoslov stanovanja ravno na isti dan, kot smo pred tremi leti k večnemu počitku položili njeno pokojno mamo Faniko Arko. Blagoslov je potekal v zelo slovesnem vzdušju, saj

povedo: Jaz ljubim Cerkev in svojo rodno domovino Slovenijo. Aalen je po kilometrih oddaljena podružnica iz Stuttgarta, vendar je enako dragocena in spoštovana kot vse ostale. Kot dušni pastir z velikim veseljem prihajam vsak mesec v Aalen, kjer se zberem pri sveti maši in ko nam čas dopušča tudi pri skupni večerji. Hvala vsem slovenskim vernikom v Aalnu, ki že mnoga leta ohranjajo ljubezen do katoliške Cerkve in domovine.

Aleš Kalamar

Zaključek pevskih vaj zbora Obzorje

V Aalnu je vedno lepo.

Novice iz Vojvodine

Miklavževanje 2014. Lepa stara navada je, da Miklavž obdaruje pridne otroke. To je hvaležen spomin na dobrotljivega škofa Miklavža, ki je v svojem življenju delil dobrote vsem, zlasti pa najbolj potrebnim. Spomin se je ohranil vse do današnjih časov. Navadno spremljajo tega častitljivega moža angeli, ki mu pomagajo pri delitvi darov – pa tudi parkeljni, ki strašijo poredne otroke. To je stara slovenska navada, ki jo ohranjajo tudi Slovenci po svetu. Tako je bilo tudi letos miklavževanje v slovenskem društvu »Planika« v Zrenjaninu v Vojvodini. Za starejše omenim, da se je mesto prej imenovalo Veliki Bečkerek in je glavno mesto Banata. Kot prireditelji in zaslužni za lepo doživetje so bili navzoči in sodelujoči: predsednica društva – požrtvovalna Martina Drča, ki ji letos poteče že

drugi mandat, učiteljica slovenščine Milena Spremo, voditeljica pevskega zbora Daniela Avram s požrtvovalnim mladinskim zborom Planika, voditelj za stike s Cerkvijo in Karitas ter referent za socialna vprašanja Karči Sarvaič ter njegova žena, dolgoletna blagajničarka Andža, prejšnja učiteljica slovenščine Vera Popovič, ki še vedno marljivo deluje zlasti pri razpisih za razne projekte, odgovorni za informatiko Robert Rogelj, tajnica Magdalena Žegarac ter predsednica nadzornega odbora Vesna Tucič.

V uvodnem pozdravu je predsednica najavila Miklavžev prihod in obdaritev pridnih otrok ter dodala, da je tudi letošnje obdaritev omogočil velikodušni prispevek marijorske nadškofijske Karitas. Nato je zbor Planika zapel nekaj slovenskih pesmi. Tedaj je zvonec naznanil, da prihaja sveti Miklavž. Dvorana je bi-

Občni zbor društva Planika

la polna otrok in odraslih, zlasti staršev, ki so vsi vstali. Miklavž je sprejel vse navzoče, a sprejela ga je pesem: *Miklavž k nam prihaja, deli nam dobrote, nebeških ga angelov spremlja zbor, spodbuja nas k slogi, tolaži sirote, želje k nebesom naj se vzdignejo navzgor!*

Miklavž je v kratkem nagovoru pozdravil otroke in poudaril, da je od vseh znanosti najpotrebnejša božja znanost, ki se je učimo pri verouku. Čeprav imamo v Srbiji verouk v šoli in se ga veliko otrok udeležuje, te možnosti starši pri slovenskem pouku še niso izkoristili. Vzrok je zlasti veliko število mešanih zakonov, ki včasih ovirajo versko vzgojo. Zato je toliko bolj hvalevredno, da se radi udeležujejo vsaj Miklavža, ki je splošno krščanski svetnik: rodil se je in deloval na krščanskem Vzhodu, njegovi sveti ostanki pa počivajo na krščanskem Zahodu – častijo pa ga vsi kristjani. Daril so se otroci v teh kriznih časih resnično razveselili in se slikali skupaj in posamič z Miklavžem. To je bilo torej zelo lepo doživetje za otroke in tudi odrasle člane slovenskega društva Planika.

Občni zbor in novo vodstvo. 13. decembra je bil letni občni zbor društva, ko so člani po pravilniku morali voliti novo vodstvo. Požrtvovalna dosedanja predsednica društva Martina Drča – ki je tretja predsednica od osnutka društva Planika in prva predsednica, ki odlično obvlada

slovenščino, je skupaj z dosedanjim zelo uspešnim vodstvom izročila vodstveno službo mlajšim članom. Predsedniško mesto je sprejel mladi član društva Rudolf Tot. Za nove člane izvršnega odbora sta bili izvoljeni Ana Ludoški in Ivana Barjaktrov. Prejšnje vodstvo pa se ni upokojilo, ampak je sprejelo nekatere pomembne službe, kot je npr. nadzorni odbor. Na koncu smo člane društva obvestili, da bo tudi letos slovenska polnočnica, in sicer v cerkvi sv. Dominika Savia v Mužljji ob osmih zvečer na sveti večer.

Polnočnica v Mužljji

Tukaj na Mužljanskem imamo več polnočnic, ki si sledijo druga za drugo – seveda ne morejo biti vse opolnoči, ampak so že na sveti večer: ob šestih je v Ečki, ob osmih v Belem Blatu, v Lukinem selu ob desetih, opolnoči je pa v Mužljji, v župnijski cerkvi. Tudi letos je bilo tako. Poleg tega je še prva polnočnica ob osmih, ki pa je bila najbolj obiskana. Cerkev je bila tokrat skoraj nabito polna, prepeval pa je otroško-mladinski zbor pred mašo in med mašo.

V Zrenjaninu so pravo polnočnico zamenjali s tisto ob devetih zvečer – v Mužljji smo imeli pa v župnijski cerkvi kar obe – in menimo, da je to pastoralno modro: obakrat je prišlo veliko ljudi, opolnoči zlasti mladih.

Slovenska polnočnica – kot že omenjeno – je bila slovenska maša

Miklavževanje v slovenskem društvu »Planika« v Zrenjaninu v Vojvodini

Nastop mladih

Miklavž nagovarja zbrane

Polnočnica je bila lepo obiskana.

V cerkvi svetega Dominika na Peskari

Ob jaslicah

v cerkvi svetega Dominika na Peskari. Peskara je znana po tem, da so tam izkopavali pesek. Nastalo luknjo je zalila voda in napravila prijetno poletno kopaljšče, ki ga vedno lepše urejajo. Ob cesti, ki pelje tja, stoji tudi mala cerkev Dominika Savia. Letos se nas je zbralo še več kot lani. Navzoče je bilo tako staro kot novo vodstvo slovenskega društva Planika. Pod taktirko požrtvovalne Daniele Avram je mešani zbor Planika zapel Sveto noč in še ljudsko Kolednico, dosedanja predsednica društva Martina Drča pa je brala berila. Druge pesmi sta spremljala na harmoniju in kitari Saša Fogaraši in Janez Jelen, ki je tudi vodil mašo in med pridigo poudaril, da samo izkustvena znanost ne more odgovoriti na temeljna vprašanja človeškega bivanja: od kod, zakaj, čemu. Na to lahko odgovori le novorojeni Zveličar, ki nas uči, da se med seboj ljubimo kot sinovi nebeškega Očeta in da zato moramo živeti kot dobri bratje in sestre. Misel je osvetlil s pretresljivim zgledom nevernega zdravnika, ki je verjel le v zemeljsko znanost; pa je našel vero svojega

otročstva, ko z operacijo ni mogel rešiti svoje hudo bolne, toda pobožne matere, ki je še med narkozo molila za zveličanje njegove duše. Med mašo je bila navzoča tudi 92-letna neni (= teta) Kati, ki kljub letom in družinski tragediji skupaj z vnukinjo in organistko Teriko skrbi za lepoto cerkve in bogoslužja. Po maši je bila kratka pogostitev v dvorani, s Plečnikovim čajem in doma narejenimi piškoti. Le kratko bi omenil še prijetno presenečenje, ki so nam ga pripravili otroci pred naslednjo mašo. Ob desetih je namreč sledila tamkajšnja polnočnica v madžarščini. Pred mašo so prišli tako imenovani betlehemeši, neke vrste koledniki, ki so uprizorili božično igrico. Končala se je s počastitvijo novorojenega Zveličarja. Otroci so dobre pol ure prepevali, igrali in molili. Teriki je uspešno priskočila na pomoč učiteljica Csille Gyűrír Varga, ki je uporabila vse svoje pedagoške sposobnosti, da je pripravila otroke k zglednemu sodelovanju in veselemu prikazovanju božične skrivnosti na veliko veselje navzočih staršev in sorodnikov. Nekateri člani so si tudi lahko še vsaj malo ogledali prihod kolednikov in njihovo čudovito božičnico.

Vesele božične praznike voščimo in srečno novo leto vsi skupaj, zlasti pa podpisani, vsem članom slovenskega društva Planika, vsem slovenskim društvom po svetu, zlasti pa še mariborski nadškofijski Karitas za njeno razumevanje in velikodušnost, pa tudi vsem bralcem Naše luči.

Janez Jelen

Betlehemeši so uprizorili božično igrico.

ŠVEDSKA

Krst Linnee Emilie Zorjan je bil na praznik sv. Lucije, v soboto, 13. decembra, ob dveh popoldan v cerkvi Kristusa Kralja v Göteborgu. Mama Camilla in oče Tomaž Zorjan so skupaj s starejšo sestrico Leio Elso in botrico Carmen, kakor tudi z ostalimi sorodniki in prijatelji prišli h krstnemu studencu, da bi tudi njuna drugorojenka bila deležna duhovnih darov in bi postala božji otrok ter da bi bila nekoč deležna večnega življenja, saj odslej Bog sam živi v njej po Svetem Duhu. Smisel tega dogodka je, ne da bi starši zbirali diplome, ampak da bi bili živi člani oltarnega občestva in da bi tako kazali hvaležnost za darove, ki so bili podarjeni njihovemu otroku. Drevo posaditi, a ga potem ne obdelovati in zanj skrbeti, bo potem postalo divjak. Vsi navzoči pa so poklicani, da storijo vse, kar je v njihovi moči, da bo dete rastle v starosti in modrosti pri Bogu in pri ljudeh. Družini Zorjan voščimo veliko lepe družinske ljubezni in lepe krščanske vzgoje.

Božič na Švedskem 2014

Skozi ves advent so se slovenske skupnosti na terenu petih Slovenij pripravljale na največji družinski praznik, na rojstvo Odrašenika, na rojstvo majhnega Deteta. Adventna bogoslužja, obiski bolnikov, svete spovedi, vse to je pripomoglo, da so srca rojakov postala jaslice za Jezusa.

Na sveti večer so se rojaki iz Göteborga ob 21. uri zbrali k slovenski polnočnici v dvorani Janeza Pavla II. Nekaj družin, celo gostje iz Avstrije in Prekmurja, se je zbralo k svečani polnočnici, kjer so odmevale prelepe božične pesmi, ki so kot balzam mazilile srca rojakov. Jezus v jaslicah je vse navzoče povabil, da se zazrejo, kot je rekel papež Frančišek, v otroke tega sveta. Papež Pavel VI. pa je povabil vse navzoče, da se zazrejo v sveto družino, kjer imajo očetje v sv. Jožefu, matere v sv. božji Materi, otroci pa v Jezusu primer, kako živeti v družinskem okolju, da bodo vsi srečni, blagoslovljeni, da bo vsak

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem

na svoj način izpolnil tisto nalogo, ki jo je Bog Stvarnik zaupal človeku oziroma človeštvu. Pri polnočnici so fantje ministrantje, skoraj vsi srednješolci, lepo sodelovali in pomagali slovenskemu dušnemu pastirju.

Kot zanimivost so bile na oltarju tudi majhne jaslice in v njihovi bližini vsa pošta, ki jo je slovenski duhovnik prejel iz domovine, iz Švedske in od drugod, celo iz Moskve. Pa tudi voščila s facebooka so bila zraven in vsa ostala voščila, ki so bila napisana po elektronski pošti ali osebno izrečena.

Po prazničnem bogoslužju je mama Katarina poskrbela za slovensko pecivo in tudi za grlo se je našlo kaj konkretnega. Rojaki so si voščili blagoslovljene praznike Gospodovega rojstva in se podali na pot na domove.

Na sveti večer in na sam božič, ker je bilo mogoče, so bili rojaki in ena Švedinja deležni celo sv. obhajila, čeprav so zaradi bolezni, starosti in onemoglosti prikrajšani za obisk v cerkvi. Kakšno veselje, kakšna sreča za te ljudi, ker jih je Jezus sam obiskal in jih okrepljal v njihovi preizkušnji bolezni in teže križa.

Na sam božič ni bilo slovenske sv. maše, ker ni bilo mogoče dobiti potrebnega prostora. Zato pa je stara tradicija, da se rojaki zberejo na praznik sv. Štefana, kjer se slavi prvi mučenec za Kristusa, kakor se tudi praznuje dan samostojnosti in enotnosti. Na ta dan slovenski dušni pastir blagoslovi sol na čast sv.

Krst Linnee Emilie Zorjan

»Molim Te ponižno ...«

»Jezušček na slamicí«

Štefana za zdravje pri ljudeh in pri živini, ter vino na čast sv. Janezu, da bi ta dobrina ne bila strup v medsebojnih odnosih, ampak da bi vselej razveseljavala človeška srca.

Na praznik apostola in evangelista sv. Janeza je pot vodila slovenskega dušnega pastirja k slovenski skupnosti v Stockholm. Vso pot tja in nazaj ga je spremljala čudovita zimska idila in kar ugodna cesta, ki ga je pripeljala v glavno mesto. Najprej se je narodni dušni pastir ustavil v sami stolni cerkvi, pred jaslicami, da se zahvali za srečno pot in za velik dar odrešenja malemu Detetu Jezusu in da priporoči vse rojake in svoje domače, prijatelje in znanke, sosede ter sošolce in dušne pastirje, da jih Jezus blagoslovi.

V kriпти stolne cerkve se je zbralo lepo število rojakov, ki so lepo, zavzeto in pobožno sodelovali pri praznični sv. maši. Po njej je v eni izmed župnijskih dvoran sledilo slovensko srečanje, kjer so rojaki poskrbeli za agape, kot se to često dogaja v Stockholmu. Veselo razpoloženi so si voščili srečno novo leto in se nato razšli.

Potrebni počitek v župnišču stolne cerkve je pripomogel, da je v nedeljo bilo moč obiskati Slovence v Eskilstuni dopoldan ob 10. uri in tudi v Köpingu ob 15. uri. V Eskilstuni je manjša skupnost, a je bilo sodelovanje lepo in praznovanje toliko bolj svečano, saj so skupaj prepevali slovenske božične pesmi. Kaj to pomeni, si Slovenci doma ne morejo predstavljati. Zunaj pa je praznik vseh praznikov, ko rojaki skupaj praznujejo božično skrivnost, še posebej ko je bila obarvana s praznikom sv. družine.

Kolikor je bilo mogoče, se je slovenski dušni pastir ustavil tudi ob lepih jaslicah v Eskilstuni, ki vselej nagovorijo obiskovalce tega lepega božjega svetišča. Jaslice so narejene z veliko ljubeznijo in skrbjo, saj so tamkajšnje sestre tiste, ki jih postavljajo. Toliko je prošelj, toliko je zaupanja

»Naš vsakdanji kruh«

v molitev za pomoč v življenju, v stiskah, ali pa prošelj za zdravje. Kako ne bi vsega tega nesli pred majhno Dete, da nas usliši in nam podeli svoj blagoslov in mir, ki so ga družine in svet še kako potreben.

Po sv. maši je sledilo srečanje pri družini Štih in tudi Uršičeva družina je bila zraven na slovesnem kosilu. Prijetno družinsko vzdušje pa je prekinil slovenski duhovnik, ki je kmalu moral na pot v slovensko skupnost v Köping, ki se je zbrala ob treh popoldan k prazničnemu bogoslužju. Jaslice so tam skromne in preproste in morda kot take še bolj nagovarjajo vse, ki se ustavijo pred njimi. Tudi tam so božične pesmi blagoblasno božale srca navzočih, ki vselej radi pridejo k slovenskemu bogoslužju. Ob koncu sv. maše so se zahvalili z velikodušnim darom svojemu duhovniku za ves trud, ki ga namenja tudi njihovi skupnosti. Po sv. maši je sledil najprej obisk starejše gospe Bogdane, ki zaradi bolezni ne more v cerkev, a ji sv. obhajilo pomeni neizmerno veliko. Veselje in hvaležnost sta bili zahvala za obisk in za ta čudoviti zakrament.

Temu je sledilo slovesno praznovanje zaključka starega leta v društvenih prostorih Simona Gregorčiča, kjer so odgovorni poskrbeli še za en agape in v lepem vzdušju ter s hvaležnostjo v srcu za prehojeno pot, za še eno leto. Nato so se podali vsak na svoj dom, slovenski duhovnik pa na dolgo pot v Göteborg, kamor je prispel okoli polnoči.

Prva nedelja v novem letu je vodila slovenskega dušnega pastirja na jug Švedske, v Landskrono in v Malmö. Tudi tukaj so jaslice postavljene v obeh župnijah pred oltar, kjer se je potrebno skloniti, da bi videli dete Jezusa, kakor so to storili pastirji in sv. trije kralji. V Malmöju so figure iz gline in verjetno narejene nekje v Nemčiji, saj je prvi župnik, ki je gradil cerkev, bil iz Nemčije. Pogled od jaslic človeka popelje na oltar, kjer je živi Jezus med nami. To prvo nedeljo je mama Marjeta spekla poseben praznični kruh, ki so ga rojaki zaužili po sv. maši na srečanju ob kavi in pecivu v župnijski dvorani.

V Göteborgu pa je na predvečer sv. treh kraljev slovenski duhovnik celo pomagal postaviti figure, da so postali tudi sveti trije kralji vidni obiskovalcem cerkve. *Zvone Podvinski*

ŠVICA, LIECHTENSTEIN IN VORARLBERG

Maša narodov v Amriswilu

Amriswil je manjši kraj v kantonu Thurgau, nedaleč od Bodenskega jezera. Konec šestdesetih let in v začetku sedemdesetih je veliko Slovencev prišlo prav sem, ker so imeli močno razvito konfekcijsko industrijo. »ESCO« je bila med najbolj poznanimi in tu je bil zaposlen tudi naš Božidar Košorok, krojaški mojster, ki je na novo prihajajočim Slovincem pomagal s prevajanjem, prenočevanjem in navsveti. Potoval je tudi po Sloveniji in preko »borze dela« iskal oziroma nudil službe brezposelnim. Ja, takrat so nas še z odprtimi rokami čakali, danes se nas pa že branijo.

Slovencev v Amriswilu ni več toliko kot nekoč, razgubili so se na vse strani, nekaj se jih je vrnilo v Slovenijo, nekaj pa jih je že ljubi Bog poklical k sebi. Vseeno je ostala močna prisotnost slovenske katoliške misije, saj prihajamo v Amriswil k slovenskim mašam iz cele vzhodne Švice, Konstanza v Nemčiji ter celo kdo iz avstrijskega Vorarlberga. Lepo nam je dvakrat na mesec pri mašah v maternem jeziku, s prijatelji in znanci. Po obredu se ne razbežimo, ampak je vsakemu zelo pomembno, da se družimo, praznujemo rojstne dneve in druge praznike, se veselimo z vsakim in delimo srečo.

Švicarski katoličani vsako leto pripravijo tradicionalno mašo narodov. Vodi jo krajevni župnik ob somaševanju sobratov različnih narodnosti. Letos sta bila to naš gospod David ter pravoslavni dušni pastir iz Mezopotamije, kjer govorijo »Jezusov materni jezik«. Seveda so bili v cerkvi močno zastopani tudi člani italijanske, portugalske, španske in drugih skupnosti.

Darovanje kruha, ki ga vsaka skupnost prinese in položi pred oltar, je nekaj posebno zgovornega. Kruh, ki ga imamo sami, naj bo tudi kruh za druge. Tudi tema srečanja je bila: »Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe.« Po sveti daritvi so bili vsi navzoči povabljeni, da okusijo specialitete sodelujočih držav. Italijani prinesejo različne pice, salame, pršut. Španci tortilje, šunko, corizo. Portugalci ba-

Slovenske dobrote so razveselile vse navzoče.

Vsak delavec je vreden svojega plačila.

kalar (polenovke) in različne pite, Mezopotamci izredno dober kuskus in šarmice. Švicarji pa sir, jabolka, različne kolače, korenčkovo torto ...

Slovenske žene so z Ivanko Marinič na čelu pripravile slovensko mizo, ki se je šibila pod težo dobrot. Prekrita je bila s poticami, kolači, ocvrtimi in pečenimi piščanci, narezki z zaseko in hrenom, bučnim oljem s kruhom. Prekmurska gibanica in breskve so dajale praznično vzdušje s šopkom vrtnic in s slovensko zastavo. Seveda tudi obiska ni manjkalo – velika ponudba, veliko gostov. Imeli smo, hvala Bogu, dosti za vse in še ostalo je. Uspelo je, vsi smo bili kot ena velika družina, ki se ima rada, ki razume težave drugega, ki nikogar ne obsoja in je polna razumevanja. Prepojeni s Svetim Duhom, polni notranjega zadovoljstva in ljubezni smo se v poznem popoldnevu počasi razšli na svoje domove.

Marinka Verdonik

Pa nas je zopet obiskal!

13. decembra so se učenci dopolnilnega pouka slovenščine s starši in pri-

Otroci so navdušili zbrane.

jetelji zbrali v Rütiju na Miklavževanju. Tudi tokrat je bil z nami veleposlanik gospod Mikša, ki je zbranim prebral Pavčkovo pesem o Triglavu. Učenci so s pesmimi, recitacijami in glasbenimi točkami navdušili občinstvo. Sledila je predstava gledališke skupine Cuker teater »Jaka in sraka«. Ta sraka je nekatero mlajše otroke prestrašila, ker je vreščala in kradla kot sraka. A se jim je kasneje zopet prikupila, saj je Miklavžu pomagala deliti bonbone. Miklavž je vsakemu otroku prinesel knjižno darilo. Hvala Miklavžu, Združenju staršev Martin Krpan, učiteljicam in vsem drugim, ki so pomagali pri organizaciji prireditve. E.Š.

Božični utrinki

Slovenska misija v Švici in Vorarlbergu, ki jo vodi župnik David Taljat, je rojakom kot družinska skupnost, ki nam pogosto nudi pomembno pomoč v težkih družinskih preizkušnjah. Naš župnik David iskreno prisluhne vsakemu, ga duhovno in moralno podpre in dvigne pokonci. Čeprav avtorica prispevka živim

Sv. Miklavž je obdaroval prav vse otroke.

v avstrijskem Dornbirnu, sem želela letošnji božič preživeti z ostalimi rojaki naše misije. Ker so bile slovenske božične maše samo v Švici, je bilo potrebno pač iti čez mejo. Božično praznovanje, katerega smo bili deležni v slovenskih skupnostih, nam je podarilo ljubezen našega novorojenega Zveličarja.

Prva postaja mojega in našega slovenskega božiča je bila polnočnica v Zürichu. Skozi solzne oči smo zrlji v jaslice, prižgale so se sveče, zazvene-

le so nežne božične pesmi, prisluhnili smo božji besedi. Igranje naše organistke Marije Cesar sta spremljala tudi njena sinova z violinami. V dvorani pa smo po maši ob božičnih dobrotah obujali spomine na mlada leta v domovini. Rojstvo Zveličarja nas je napolnilo z neskončno božjo ljubeznijo do vseh trpečih, osamljenih, bolnih in umirajočih.

Na sam božični dan je bila dopoldne sveta maša v Solothurnu. Kar lepo število Slovencev se je pripelja-

lo iz vseh krajev tega dela Švice. Bili smo ena velika slovenska družina. Poslovlili smo se v upanju, da se ponovno srečamo naslednje leto.

Sledila je večerna praznična maša v Amriswilu, v veliki cerkvi sv. Štefana. V veselju božičnega večera, ki nam posreduje sporočilo naj se med seboj ljubimo, cenimo in spoštujemo, smo obhajali sveto daritev. Sledilo je še praznovanje v dvorani, kjer smo se okrepčali in nazdravili s kuhanim vinom.

Na praznik Svete družine smo v Feldkirchu na Predarlskem organizirali besedno bogoslužje, ki sta ga pripravila gospod Ralf Prausmüller in učiteljica Andreja Marktli. V duhu smo bili povezani z vsemi Slovenci naše misije in z našimi rojaki po svetu.

Zahvala vsem, ki ste se udeležili naših božičnih praznovanj! In posebna zahvala tistim, ki s svojo ljubeznijo in požrtvovalnostjo gradite slovensko skupnost. Dodajam vabilo – rojaki, opogumite se in bolj zvesto prihajajte med nas, v našo družino.

Magda Bevk

► Cecilija NOVAK

Z G O D B A

Mrzlo ognjišče

Tunika je imela le trinajst let. Hiša, v kateri je živila srečna družina, je po smrti obeh možkih postala strašno prazna. Nanika je dobro vedela, da nikoli več ne bo tako, kot je bilo. Zdaj je bila vdova, stara dvainpetdeset let. Uteho je iskala v delu, v skrbi za dom in za vsakdanji kruh.

Leta so hitro minevala, Tunika je zrastle in se razvila v živahno, kipečo mladenko s temnimi lasmi in črnimi očmi. Svoji materi je večkrat s posmehom razlagala o starokopitnih časih, ki da so zdaj drugačni, kot so bili nekoč. Nanika je vztrajala pri strogi vzgoji, kakršne je bila sama vajena. Verjela je v to, kar je pač poznala. Poleg vseh del, ki sta jih skupaj opravljali pri hiši, se je Tunika naučila še plesti, vesti s prejico na prtičke, obiskovala je tudi kuharski tečaj. Z dobrim kuharskim znanjem je ženska prispevala svoj delež k sreči med možem in ženo v zakonu. To miselnost so matere želele prenesti na svoje hčere, saj za enakost med možkim in žensko še niso slišale. Mati Nanika je bila ponosna na svojo edinko v prepričanju, da bo

mož, ki ga bo nekoč imela, zadovoljen z njo. Šestnajstletna Tunika je na enega izmed svojih zanimivih prtičkov izvezla tudi napis *Največja sreča za moža je žena, ki dobro kuhat zna*. Visel je na častnem mestu na zidu v kuhinji.

Materinim budnim očesom navkljub se je Tunika kmalu zaljubila. Prekmalu za strogo mater in za čas, v katerem sta živeli. Dopolnila je sedemnajst let. Edek mu je bilo ime, bil pa je iz sosednje vasi. Ves mlad, zanesen in židane volje je hodil okoli njune hiše, se pogovarjal tudi zadržano materjo in začel celo pomagati pri nekaterih opravilih. Bil je fant od fare, zgovoren in vesele narave. Ni se zmešnil za materino negotovanje, kajti Tunikina bližina ga je spravljal ob pamet. Mati se je zelo hudovala, saj je v svoji hčerki videla še otroka. Občutila je čas, v katerem je po njenem močna vloga matere nujno potrebna. Bog ne daj, da bi kdorkoli prekršil njena pravila, saj njene besede vendar morajo nekaj veljati. A mlada ljubezen je rušila bregove.

Tunika in Edek sta iskala trenutke, ko bi lahko bila sama. Ena takih priložnosti je bila, kadar je mati odšla po opravih ali k maši. Tunika je bila sama tudi ob kravi, ki jo je vsak dan pasla. Naenkrat je bil ob njej Edek, kot bi padel z neba. Mlada in zalju-

bljena se tej svoji prvi ljubezni ni mogla upreti, in zgodilo se je tisto, kar se ne bi smelo. Iz strahu pred materjo je Tunika molčala kot grob. Zanj so bile to velike skrivnosti, o katerih ni vedela ničesar. O tem se ni govorilo, knjige o tem niso pisale, mati pa ji tudi ni o teh rečeh ničesar povedala. Najbrž je mislila, da je za to še dovolj časa. Sicer pa v tistih časih matere niti svojim odraščajočim hčerkam niso ničesar takega razkrivale, že zaradi sramu ne. Tunika niti prijateljice ni imela. Vedela je le, da ima rada Edeka in zaupala mu je. Rdečica na obrazu je postala njena nadležna spremljevalka.

Od takrat je minilo le nekaj tednov in Tuniki je vzelo sapo. Začutila je spremembe na svojem mladem telesu. Nikomur ni upala nič črhiniti. Postala je molčeča, prestrašena in zaskrbljena. Ni ji bilo več do smeha. Njena čudovita ljubezen se je spremenila v pravo moro. Bala se je matere. Brezskrbna mladost, o kateri so prepevale lepe stare pesmi, se je končala, še preden se je sploh začela. Edek se ob njeni veliki skrbi ni spremenil. Ostal je vesel, razposajen in vedno pripravljen na uresničevanje svojega mladostnega hrepenenja. Tunika je vsa obupana spoznala, da vso breme nosi sama. *Le kaj do rekli mati?* *Se nadaljuje*

OGLASI

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

1301B12 **Prevajamo in tolmačimo** v slovenščino, iz slovenščine ter v druge jezike: uradne dokumente in listine ter poslovna, zasebna in leposlovnna besedila. Za vas opravimo tudi uradne zadeve v Sloveniji. Naročila lahko oddate iz vsega sveta na naslov: info@trateschki-translation.de, tel. +49-7157-479166, faks: +49-7159-17827, www.trateschki-translation.de, Roman Trateški, Fröbelstr. 32, D-71272 Renningen, Germany

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

